

Uchwała Nr XL/432/2018
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 27 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2017 roku.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2017 roku stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Martin Przepióra

Opinia Nr 221 2018
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym

RADCA PRAWNY

Magdalena Śmieciuch

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie
w 2017 roku**

Spis treści

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1. Zadania.....	3
2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	4
II Struktura dochodów i wydatków w 2017 r.	5
1. Dochody.....	5
2. Wydatki.....	6
III. Pomoc społeczna.....	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.....	11
2.1. Powody przyznania pomocy.....	11
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.....	13
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.....	14
3.1. Zasiłki stałe.....	14
3.2. Zasiłki okresowe.....	14
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.....	15
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.....	15
4.1. Posiłek.....	15
4.2. Ubranie.....	16
4.3. Schronienie.....	16
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	18
4.5. Pomoc rzeczowa.....	18
4.6. Sprawienie pogrzebu.....	19
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.....	19
4.8. Interwencja kryzysowa.....	20
4.9. Praca socjalna.....	21
4.10. Usługi opiekuńcze.....	22
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	23
4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.....	23
5. Realizacja programów osłonowych.....	26
5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	26
5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym.....	28
zachorowalnością na wybrane typy chorób.....	28
5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.....	28
IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.....	29
1. Program „Aktywizacja i Integracja”.....	29
2. Projekt „Pomocna dłoń”.....	29
3. „Drugie życie starości – metamorfoza i oszczędzanie”.....	30
4. Projekt „Leśna Przygoda”.....	30
5. Projekt „WSPARCIE DLA RODZINY – Pomocna dłoń asystenta”.....	30
6. Zabawa przy choince – „Bajkowe Mikołajki”.....	30
7. Projekt „Razem ku marzeniom”.....	30
V. Inne działania związane z pomocą społeczną.....	31
1. Prace społecznie użyteczne.....	31
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	33
3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.....	34
4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	35
5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.....	35
6. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	36
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	36
1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.....	37
2. Potrzeby szkoleniowe.....	38
3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.....	38
4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.....	38
VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.....	39
1. Realizacja zadań.....	39
2. Potrzeby związane z realizacją zadań.....	48
VIII. Dodatki mieszkaniowe.....	48
1. Dodatki mieszkaniowe.....	48
2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.....	51
IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.....	53
1. Świadczenia rodzinne.....	53
2. Świadczenie wychowawcze.....	61
3. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	62
X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.....	65

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Zadania.

Podstawowym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Obowiązek przedstawienia sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z postanowieniami Statutu w 2017 r. MOPS realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i zryczałtowanych dodatków energetycznych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- 3) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 5) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 6) organizowanie i finansowanie prac społecznie użytecznych,
- 7) prowadzenie obsługi technicznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 8) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 9) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasta Stargard,
- 10) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń wychowawczych.

W związku z realizacją powyższych zadań wydano łącznie 24.339 decyzji administracyjnych, z czego dotyczących:

• świadczeń pomocy społecznej	-	10.482,
• dodatków mieszkaniowych	-	2.584,
• dodatków energetycznych	-	515,
• świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	5.538,
• świadczeń wychowawczych	-	4.907,
• stypendiów i zasiłków szkolnych	-	313.

Ponadto wydano 702 zaświadczenia stwierdzające korzystanie z różnych form wsparcia.

2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Według stanu na 31.12.2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnienie wynosiło 150,58 etatu przy zatrudnieniu 156 pracowników, z tego:

- pracownicy etatowi MOPS – 146,
- osoby zatrudnione w ramach robót publicznych – 1,
- osoby zatrudnione w ramach umowy na zastępstwo – 2,
- osoby zatrudnione na czas określony po umowie o pracę w ramach robót publicznych (zobowiązanie wynikające z umowy z Powiatowym Urzędem Pracy z 2016 r.) – 4,
- osoby zatrudnione na czas określony – 3.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego 57 pracowników MOPS uczestniczyło w 28 szkoleniach, w szczególności:

- funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, tworzenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypalenie zawodowe, trudny klient i roszczeniowy klient, zastosowanie negocjacji w pracy zawodowej, zadania asystenta rodziny, ustawa o pomocy społecznej, vademecum pracownika socjalnego OPS, zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży, radzenie sobie ze stresem,
- indeks zmian w prawie pracy, nowelizacja prawa zamówień publicznych, prawo i czas pracy, egzekucja administracyjna po zmianie KPA, zmiana ustawy dotycząca środków trwałych, stypendia i zasiłki szkolne,
- stosowanie procedury administracyjnej w zakresie zadań realizowanych przez instytucje pomocy społecznej.

Pracownicy tutejszego Ośrodka (31 pracowników) w 2017 r. brali udział w seminariach, konferencjach, warsztatach i spotkaniach informacyjnych na terenie całego kraju:

- Warsztaty „Radzenie sobie ze stresem i trudnymi emocjami w pracy”,
- Konferencja „Sztuka motywacji wewnętrznej”,
- Konferencja „Za życiem”,
- Warsztaty efektywnej komunikacji interdyscyplinarnej,
- Zajęcia w związku z programem „Wyjść na prostą”,
- Warsztaty „Zastosowanie negocjacji i mediacji w pracy zawodowej”,
- Konferencja „Advanced Security System”,
- Konferencja „Czyste powietrze”,
- Konferencja „W sieci przemocy”,
- Kongres psychologów i psychoterapeutów,
- Konferencja pracowników socjalnych,
- Konferencja Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum”.

W 2017 r. 3 pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka uzyskało specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, natomiast 5 pracowników socjalnych rozpoczęło specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy pracownicy Ośrodka (34 osoby) uczestniczyli w zajęciach samoobrony prowadzonej przez funkcjonariusza Policji.

W 2017 r. z superwizji korzystało 7 terapeutów w związku z koniecznością podnoszenia jakości świadczonej pracy terapeutycznej. Superwizja jest formą wsparcia pracownika, której celem jest pomoc w analizie swojej pracy z rodziną, refleksji odnośnie przeszkód w kontakcie z nią, a przede wszystkim zapewnienie wysokiej jakości świadczonej terapii.

II Struktura dochodów i wydatków w 2017 r.

1. Dochody.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań własnych), które przekazywane są do budżetu państwa. W 2017 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 1.454.167,46 zł, w tym:

- dochody własne - 588.762,30 zł,
- dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - 865.405,16 zł.

W ramach dochodów własnych MOPS uzyskał dochód z tytułu:

- odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze - 144.430,50 zł,
- odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy – 12.652,82 zł,
- odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu dla Osób Starszych – 23.044,58 zł,
- odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej – 183.344,16 zł,
- kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych w sprawach realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 632,40 zł,
- odzyskanych kosztów upomnień i egzekucyjnych – 724,84 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych i innych – 27,09 zł,
- prowizji za rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych – 1.699,00 zł,
- refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych – 126.027,09 zł,
- refundacji wynagrodzeń za osoby zatrudnione w ramach robót publicznych – 1.327,83 zł,
- korekty zakupów w MZK – 275,28 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek – 91.553,82 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej – 863,83 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych – 1.763,80 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych stypendiów – 395,26 zł.

W ramach dochodów rozliczanych z urzędem administracji państwowej uzyskano dochód z tytułu:

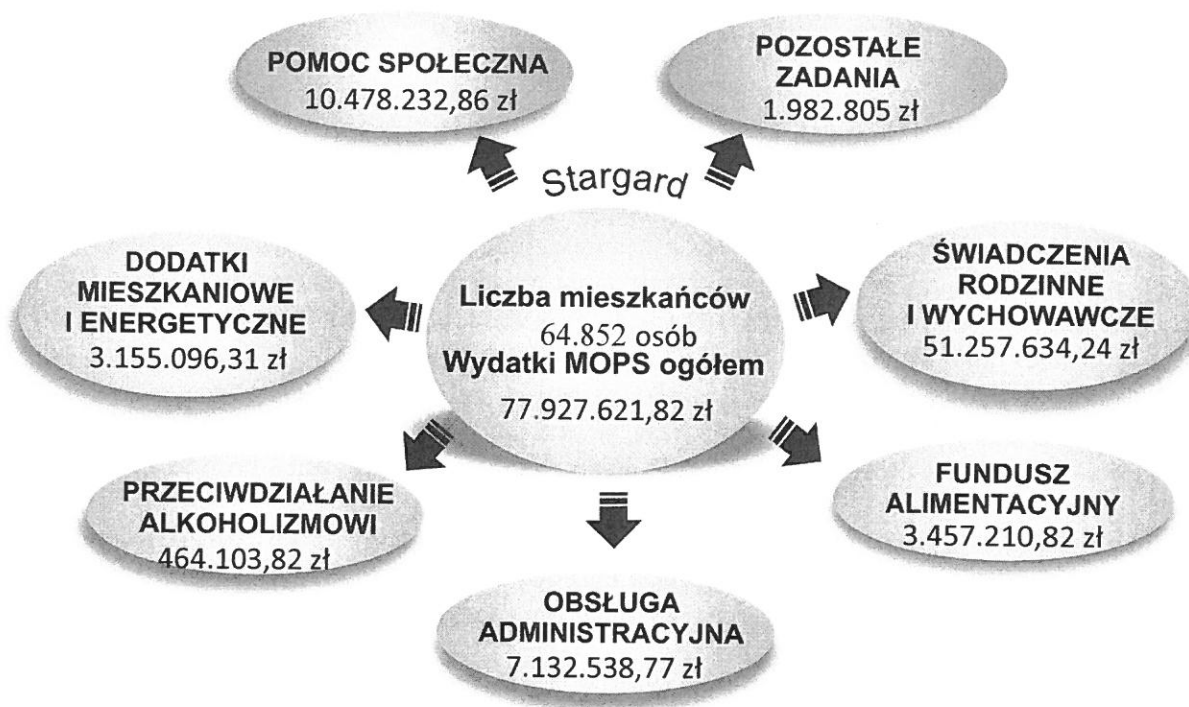
- odpłatności za usługi świadczone w Środowiskowym Domu Samopomocy – 6.470,44 zł,
- zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłat – 812.730,71 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej (stałe i okresowe), świadczeń wychowawczych, stypendiów – 46.204,01 zł.

Dochody związane z realizacją zadań wykazują tendencję wzrostową.

W 2016 r. uzyskano dochód 1.222.122,07 zł, a w 2015 r. - 1.199.313,67 zł.

2. Wydatki

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2017 r.

Według GUS w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2017 r. zamieszkiwało 68.318 osób. Natomiast w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Stargardzie zameldowane w tym czasie były 64.852 osoby (w 2016 r. – 65.640 osób), w tym na stałe 63.551 osób i czasowo 1.026 osób oraz 275 obcokrajowców.

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały wg struktury wiekowej:

- do lat 18 - 11.258 osób,
- powyżej 18 lat do 65 roku życia - 41.363 osoby,
- powyżej 65 roku życia - 10.930 osób.

Z analizy porównawczej w zakresie dostępnych danych wynika, że w 2017 r. z pomocy świadczonej przez MOPS korzystało, m. in:

- 5,3 % mieszkańców ze świadczeń pomocy społecznej (w 2016 – 6,3 %),
- 2,6 % dzieci i młodzieży z dożywiania w szkołach (w 2016 r. – 3,7 %),
- 1,9 % osób po 65 r. ż. z różnych form pomocy społecznej, w szczególności usług opiekuńczych (w 2016 r. – 3,8 %),
- 30 % dzieci i młodzieży z zasiłków rodzinnych (w 2016 – 32 %),
- 57,7 % dzieci i młodzieży ze świadczenia wychowawczego 500+ (w 2016 – 52,5 %),
- 3,6 % mieszkańców miasta z zasiłków pielęgnacyjnych (w 2016 – 3,6 %),
- 4,1 % mieszkańców miasta z dodatków mieszkaniowych (w 2016 – 4,4 %).

Liczba osób żyjących w ubóstwie (dochód do 514 zł na 1 osobę) stanowiła 3 % mieszkańców miasta.

W wydatkach ogółem największą pozycję stanowią wydatki na świadczenia wychowawcze i rodzinne – 66 % (w 2016 r. – 61 %), a następnie: pomoc społeczną – 13 % (w 2016 r. – 15 %), utrzymanie Ośrodka i obsługę administracyjną – 9 % (w 2016 r. – 10 %), dodatki mieszkaniowe – 4% (w 2016 r. – 5 %) , fundusz alimentacyjny – 4 % (w 2016 r. – 5 %) oraz wydatki na pozostałe zadania – 2,5 % (w 2016 r. 5%) i przeciwdziałanie alkoholizmowi – 0,5 % (w 2016 r. – 1 %).

W stosunku do 2016 r. wydatki MOPS ogółem wzrosły o 8.961.946,79 zł.

Wzrost wydatków dotyczył:

- wypłat świadczeń wychowawczych (500+) i rodzinnych o kwotę 9.446.255,38 zł z uwagi na zwiększenie liczby rodzin uprawnionych do pobierania świadczenia o 344 rodziny (558 dzieci w tych rodzinach) oraz z uwagi na to, że świadczenie w 2017 r. wypłacane było przez okres 12 miesięcy a w 2016 r. okres wypłaty obejmował 9 miesięcy, tj. od kwietnia,
- pomocy społecznej w zakresie opłat za pobyt osób w domach pomocy społecznej i świadczonych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w sumie o kwotę 934.162,86 zł z powodu wzrostu o 56 liczby osób korzystających z tych form pomocy.

Z analizy ponoszonych wydatków w poprzednich latach, obserwowane tendencje w rozluźnianiu więzi rodzinnych, postępujące choroby i znaczącą liczbę (17 %) mieszkańców miasta w starszym wieku można prognozować, że wydatki na pomoc społeczną w tym zakresie będą wzrastać w kolejnych latach.

Oprócz wzrostu wydatków zauważalny jest także spadek wydatków w zakresie:

- wypłat dodatków mieszkaniowych i energetycznych o 226.710,56 zł z powodu mniejszej liczby o 169 rodzin uprawnionych do pobierania pomocy w tych formach,
- pomocy społecznej dotyczącej pomocy w formie zasiłków okresowych, celowych, stałych i pomocy państwa w zakresie dożywiania w łącznej kwocie 864.356,03 zł z uwagi na mniejszą liczbę rodzin uprawnionych,
- stypendiów i zasiłków szkolnych o 352.800,20 zł z powodu mniejszej ilości uprawnionych uczniów, np. od września 2017 r. liczba uprawnionych zmniejszyła się o 162 uczniów.

Do powodów, które miały wpływ na zmniejszenie liczby osób ubiegających się o pomoc, w oparciu o wywiady i obserwacje, można zaliczyć: podjęcie pracy, uzyskiwanie wyższych wynagrodzeń, otrzymywanie świadczenia wychowawczego 500+, jak również nabycie uprawnień do świadczeń emerytalnych przez dotychczasowych świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Tabela 1. Analiza porównawcza 2017 / 2016.

Wydatki	Ogółem 2017	Ogółem 2016	Różnica
Pomoc społeczna	10 478 232,86	10 428 680,56	49 552,30
Zasiłki celowe	514 938,66	566 070,73	-51 132,07
Zasiłki okresowe	1 160 857,59	1 567 047,45	-406 189,86
Zasiłki stałe	2 260 436,64	2 304 581,54	-44 144,90
Pogrzeby	15 401,74	16 007,92	-606,18
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	266,97	644,29	-377,32
program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 058 962,60	1 421 851,80	-362 889,20
Składki zdrowotne	213 170,70	225 477,90	-12 307,20
Domy pomocy społecznej	3 447 557,39	2 864 612,48	582 944,91
Usługi opiekuńcze	1 751 880,40	1 400 662,45	351 217,95
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	54 760,17	61 724,00	-6 963,83
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3 155 096,31	3 381 806,87	-226 710,56
Świadczenia rodzinne	17 950 670,91	17 268 818,34	681 852,57
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	16 741 472,64	16 111 735,54	629 737,10
Świadczenia „za życiem”	24 000,00	0,00	24 000,00
składki emerytalno- rentowe	988 986,39	982 289,20	6 697,19
składki zdrowotne	196 211,88	173 793,60	22 418,28
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	0,00	1 000,00	-1 000,00
Fundusz alimentacyjny	3 457 210,82	3 650 382,35	-193 171,53
Świadczenia wychowawcze	33 306 963,33	24 542 560,52	8 764 402,81
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	464 103,82	424 910,34	39 193,48
Pozostałe zadania	1 982 805,00	2 339 495,67	-356 690,67
Stypendia	765 499,45	1 118 299,65	-352 800,20
Prace społecznie użyteczne	208 514,25	275 367,60	-66 853,35
Piecza zastępcza	981 037,00	909 811,26	71 225,74
Zespół interdyscyplinarny	1 080,00	2 349,37	-1 269,37
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	24 440,00	30 485,00	-6 045,00
Projekty integracyjne pozostałe	2 234,30	3 182,79	-948,49
Obsługa administracyjna	7 132 538,77	6 929 020,38	203 518,39
Ogółem	77 927 621,82	68 965 675,03	8 961 946,79

Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2017.

Wydatki	Ogółem	Źródło finansowania			
		Środki własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Pomoc społeczna	10 478 232,86	5 949 871,17	4 473 601,52	54 760,17	13,45
Zasiłki celowe	514 938,66	514 938,66	0,00	0,00	
Zasiłki okresowe	1 160 857,59	863,41	1 159 994,18	0,00	
Zasiłki stałe	2 260 436,64	0,00	2 260 436,64	0,00	
Pogrzeby	15 401,74	15 401,74	0,00	0,00	
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	266,97	266,97	0,00	0,00	
program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 058 962,60	218 962,60	840 000,00	0,00	
Składki zdrowotne	213 170,70	0,00	213 170,70	0,00	
Domy pomocy społecznej	3 447 557,39	3 447 557,39	0,00	0,00	
Usługi opiekuńcze	1 751 880,40	1 751 880,40	0,00	0,00	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	54 760,17	0,00	0,00	54 760,17	
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3 155 096,31	3 125 841,77	0,00	29 254,54	4,05
świadczenia rodzinne	17 950 670,91	0,00	0,00	17 950 670,91	23,04
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	16 741 472,64	0,00	0,00	16 741 472,64	
świadczenia „za życiem”	24 000,00	0,00	0,00	24 000,00	
składki emerytalno-rentowe	988 986,39	0,00	0,00	988 986,39	
składki zdrowotne	196 211,88	0,00	0,00	196 211,88	
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	
Fundusz alimentacyjny	3 457 210,82	0,00	0,00	3 457 210,82	4,44
Świadczenia wychowawcze	33 306 963,33	0,00	0,00	33 306 963,33	42,74
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	464 103,82	464 103,82	0,00	0,00	0,60
Pozostałe zadania	1 982 805,00	1 322 184,55	636 180,45	24 440,00	2,53
Stypendia	765 499,45	153 099,89	612 399,56	0,00	
Prace społecznie użyteczne	208 514,25	208 514,25	0,00	0,00	
Pieczna zastępcza	981 037,00	957 256,11	23 780,89	0,00	
Zespół interdyscyplinarny	1 080,00	1 080,00	0,00	0,00	
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	24 440,00	0,00	0,00	24 440,00	
Projekty integracyjne pozostałe	2 234,30	2 234,30	0,00	0,00	
Obsługa administracyjna	7 132 538,77	4 944 180,52	1 088 325,44	1 100 032,81	9,15
Ogółem	77 927 621,82	15 806 181,83	6 198 107,41	55 923 332,58	100,00

III. Pomoc społeczna.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m. in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla **osoby samotnie gospodarującej** był dochód netto nie przekraczający kwoty **634 zł** natomiast dla **osoby w rodzinie** - kwoty **514 zł**.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawiesza się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w MOPS zatrudniona była w 2017 r. wykwalifikowana kadra, w szczególności 35 pracowników socjalnych.

Pracownicy MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, w szczególności z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Centrum Socjalnym Caritas,
- Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej,
- Polskim Czerwonym Krzyżem,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną,
- Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi,
- Szkołami,
- Komendą Powiatową Policji,
- Strażą Miejską,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Klubem Abstynenta,
- Publicznymi i Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Chrześcijańską Służbą Charytatywną,
- Poradniami Zdrowia Psychicznego,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Służbą zdrowia.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Powody przyznania pomocy.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017 r.		2016 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	1124	1896	1337	2389
Sieroctwo	1	1	0	0
Bezdomność	164	178	180	211
Potrzeba ochrony macierzyństwa	57	241	82	349
Bezrobocie	529	1134	712	1548
Niepełnosprawność	740	1063	731	1072
Długotrwała lub ciężka choroba	934	1303	956	1397
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	302	926	351	1.126
▪ rodziny niepełne	207	568	275	795
▪ rodziny wielodzietne	51	266	67	344
Przemoc w rodzinie	20	60	23	73
Alkoholizm	93	115	121	151
Narkomania	15	18	14	17
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	26	38	20	21
Zdarzenia losowe	4	9	8	13
Sytuacje kryzysowe	0	0	8	24

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2017 r. zarejestrowanych było 1.599 osób (1.954 w 2016 r.):

- długotrwale bezrobotne - 778,
- do 25 roku życia - 178,
- do 30 roku życia – 361,
- powyżej 50 roku życia – 443.

Wskaźnik bezrobocia wynosił 3,8 %.

W stosunku do 2016 r. stwierdza się spadek liczby osób bezrobotnych o 355, jak również spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia o 183 rodziny.

W związku ze zmianami przepisów dotyczących obniżenia wieku emerytalnego od października 2017 r. świadczenia emerytalne z ZUS otrzymały 43 osoby, w tym 27 osób pobierających zasiłek stały.

W ogólnej liczbie rodzin najwięcej rodzin korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa (58 %) a w dalszej kolejności z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (48 %), niepełnosprawności (38 %) i bezrobocia (27 %).

Nieznaczny wzrost w stosunku do 2016 r. odnotowano w liczbie rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, narkomanii i sieroctwa. W przypadku pozostałych powodów przyznania pomocy wystąpił spadek liczby rodzin.

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2017 r.		2016 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym:	1923	3384	2304	4151
- o liczbie osób 1	1227	1227	1449	1449
2	300	600	336	672
3	177	531	239	717
4	121	484	159	636
5	61	305	72	360
6 i więcej	37	237	49	317
w tym:				
rodziny z dziećmi	551	1833	697	2336
rodziny niepełne	312	881	387	1121
rodziny emerytów i rencistów	325	443	351	459

W stosunku do 2016 r. zmniejszyła się o 381 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej oraz liczba osób w tych rodzinach o 767.

Przeciętna liczba osób w rodzinie – 1,8.

Należy nadmienić, że w powyższych tabelach uwzględnione są rodziny/osoby, które korzystały z pomocy w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i innych działań związanych z pomocą społeczną. Tabele nie uwzględniają 135 rodzin, które nie korzystały z pomocy społecznej a jedynie z pomocy wynikającej, np. z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych czy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.

Formy pomocy	2017 r.		2016 r.	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	211	1.751.880,40	138	1.400.662,45
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	54.760,17	4	61.724,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	146	3.447.557,39	117	2.864.612,48
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	522	213.170,70	590	225.477,90
Sprawienie pogrzebu	7	15.401,74	11	16.007,92
Pomoc państwa w zakresie dożywiania, w tym: posiłek dla dzieci i młodzieży/l.os.	1014	1.058.962,60	1.391	1.421.851,80
	318	218.481,30	288	363.994,70
Zasiłki stałe	491	2.260.436,64	475	2.304.581,54
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	756	1.160.857,59	965	1.567.047,45
• Bezrobocia	421	636.068,00	566	855.450,45
• długotrwałej choroby	314	282.453,00	420	434.181,00
• niepełnosprawności	122	119.840,00	114	101.939,00
Zasiłki celowe ogółem, w tym : w formie specjalnych zasiłków celowych	1.125	514.938,66	1.399	566.070,73
	114	60.062,00	100	40.936,71
• ubranie	181	11.090,00	301	18.250,00
• leki i leczenie	253	83.399,73	291	78.483,10
• drobne remonty	4	550,00	5	290,00
• opał	417	166.510,00	511	187.850,00
• gaz	33	4.297,44	61	7.342,99
• energia elektryczna	34	5.937,36	71	8.176,58
• sprzęt domowy	5	1.450,00	21	8.330,00
• zdarzenia losowe	4	2.844,93	8	26.954,54
• zasiłki na inne cele	222	44.721,10	116	45.999,12
• żywność i posiłki	270	86.227,50	161	120.862,10
• dofinansowanie do schronienia	72	82.241,70	74	63.532,30
Program osłonowy	3	266,97	8	644,29
Razem:	1.923	12.284.406,92	2.304	10.428.680,56

W 2017 r. w stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost o 1.855.726,36 zł wydatków ogółem na realizację zadań wyszczególnionych w tabeli nr 5. Najwyższy wzrost wydatków wystąpił w pozycjach:

- opłaty na domy pomocy społecznej o 582.944,91 zł,
- usługi opiekuńcze o 351.217,95 zł,

Spadek wydatków nastąpił w pozycjach dotyczących:

- zasiłków okresowych o 406.189,86 zł,
- zasiłków celowych o 51.132,07 zł,
- pomocy państwa w zakresie dożywiania o 362.889,20 zł,
- zasiłków stałych o 44.144,90 zł.

W dalszej części sprawozdania przedstawiono w sposób opisowy poszczególne rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady ich udzielania.

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. – 634 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 514,00 zł,
- kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2017 r. z zasiłków stałych korzystało 491 rodzin (494 osoby) na łączną kwotę 2.260.436,64 zł, w tym 411 osób samotnych otrzymało zasiłki stałe na łączną kwotę 2.020.134 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 497,69 zł miesięcznie. Natomiast 87 osób pozostających w rodzinie otrzymało 240.303 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 311,27 zł miesięcznie.

Na zasiłki stałe MOPS otrzymał 100 % dotacji z budżetu państwa.

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 634 zł,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny - 514 zł x liczba członków rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2017 r. w stosunku do 2016 r. nastąpił spadek ogólnej liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy o 209 rodzin, w szczególności z powodu bezrobocia o 145 rodzin, a wzrost o 8 rodzin z powodu niepełnosprawności.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono 1.160.857,59 zł, tj. mniej o 406.189,86 zł w stosunku do 2016 r.

Kwota 1.159.994,18 zł pochodziła z dotacji z budżetu państwa a 863,41 zł ze środków własnych gminy.

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie / rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie / rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Ogółem na wypłatę zasiłków celowych, w tym specjalnych celowych przeznaczono w ramach środków własnych gminy 514.938,66 zł na realizację różnorodnych potrzeb (rodzaje świadczeń określone zostały w tabeli nr 5). Wydatki na wypłatę zasiłków celowych były niższe w stosunku do 2016 r. o kwotę 51.132,07 zł.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2017 r. w oparciu o Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, o którym mowa w pkt. 5.1 niniejszego sprawozdania.

4.2. Ubranie.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje poprzez dostarczanie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się pojemniki, do których można przekazywać ubrania, a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby są kierowane do organizacji pozarządowych, w szczególności PKPS, lub otrzymują pomoc finansową na zakup ubrania.

W 2017 r. 181 rodzin otrzymało pomoc finansową na zakup ubrania w łącznej kwocie 11.090 zł (średnia kwota zasiłku – 47,40 zł).

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

- 1) Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie w zakresie:
 - a) wydawania posiłków,
 - b) udzielania schronienia w:
 - Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krasińskiego 10 – 44 miejsca,
 - Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Krasińskiego 19 – 45 miejsc (w tym 40 dla mieszkańców Stargardu i 5 dla mieszkańców powiatu),
 - ogrzewalni dla osób bezdomnych (także osób będących pod wpływem alkoholu nie wymagających leczenia szpitalnego i nie agresywnych) przy ul. Krasińskiego 10 – maksymalnie do 20 miejsc.
- 2) Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:
 - a) udzielania posiłków,
 - b) wydawania suchego prowiantu,
 - c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – 46 miejsc.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie:
 - a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
 - b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
 - c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
 - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,

- aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwaniu lub utrzymaniu pracy,
 - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik ds. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej: składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

W kręgu zainteresowania pracowników socjalnych w 2017 r. były 322 osoby bezdomne (301 osób dorosłych + 21 dzieci), w tym:

- 189 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta (178 osób dorosłych + 11 dzieci),
- 35 stargardzian przebywających poza Stargardem (w tym 2-je dzieci),
- 98 osób bezdomnych spoza Stargardu przebywających na terenie miasta (90 osób dorosłych plus 8 dzieci).

Z liczby 189 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta:

- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn przebywało 69 mężczyzn,
- w GOW przebywały 34 osoby, w tym 10 dzieci,
- w schronisku SLB przebywało 17 mężczyzn, 2 kobiety i 1 dziecko,
- 25 osób przebywało w altanach ogrodowych,
- 26 stargardzian przebywało w ogrzewalni i 15 osób w pomieszczeniach niemieszkalnych (komórki, pustostany).

Do Domów Pomocy Społecznej skierowano 3 bezdomnych stargardzian.

Pomoc finansową i w naturze w ramach pomocy społecznej otrzymały 164 osoby bezdomne, w tym 9 osób spoza Stargardu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z osobami bezdomnymi prowadziło czterech pracowników socjalnych.

W 2017 r. pracownicy socjalni przeprowadzili z osobami bezdomnymi ogółem 700 wywiadów środowiskowych, w tym:

- w sprawie udzielenia pomocy – 569,
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej – 103,
- inne wywiady – 28.

Z 98 osób bezdomnych przybyłych do Stargardu z terenu innych gmin:

- w schronisku SLB przebywały 63 osoby, (w tym 9 kobiet i 5 dzieci),
- w GOW – 9 osób, w tym 3 dzieci,
- w altanach ogrodowych, pomieszczeniach niemieszkalnych i ogrzewalni – 18 osób,
- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn – 8 osób.

Wśród ogółu osób bezdomnych, osoby bezdomne z terenu innych gmin stanowią 30,44 %.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni zawarli 109 kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi, w wyniku których:

- 19 osób uczestniczyło w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, prace społecznie użyteczne,
- 20 osób podjęło terapię odwykową (z różnym skutkiem),
- 10 osób usamodzielniało się uzyskując mieszkanie,

- 14 osób podjęło zatrudnienie,
- 19 osób zerwało kontrakt socjalny,
- 15 osób zrealizowało uzgodnienia kontraktu mające na celu poprawę sytuacji materialno-bytowej np. poszukiwali pracy, złożyli wniosek o lokal socjalny,
- 12 osób wynajęło mieszkanie.

W 2017 roku 45 osób to środowiska nowe, dotychczas nie notowane w Ośrodku jako osoby bezdomne, w tym 2 osoby z eksmisji mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni przy wykonywaniu swoich zadań na rzecz bezdomnych, na co dzień współpracują z policją, strażą miejską i streetworkerami.

W okresie jesienno-zimowym był realizowany projekt socjalny „Stop – Obojętności” – Akcja Zima 2016 – 2017 (który streszczono w pkt. IV.8).

Na opłatę schronienia wydatkowano kwotę 82.241,70 zł w formie zasiłku celowego za 72 osoby. Większość osób pokrywała wydatki związane z pobytem w schroniskach w ramach posiadanych zasobów, tj. z emerytur, rent, zasiłków stałych i okresowych.

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016 poz. 1793 z późn. zm.).

W 2017 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za 528 świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, w tym za:

- 6 dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego – 1.404,00 zł,
- 72 osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS – 21.526,00 zł,
- 444 osoby pobierające zasiłek stały – 189.371,70 zł,
- 6 osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności – 870,00 zł.

MOPS przekazuje Narodowemu Funduszowi Zdrowia informacje dotyczące zgłoszenia dzieci do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania składki, w pozostałych przypadkach wydawane są decyzje administracyjne, które są również przesyłane do NFZ.

Wartość wydatków na ten cel w 2017 r. to kwota 213.170,70 zł. Średnia wysokość 1 świadczenia – 44,77 zł.

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny korzystające z pomocy społecznej do uzyskania wsparcia niepieniężnego, m.in.:

- pozyskali od osób prywatnych sprzęt domowy, który został przekazany 13 rodzinom,
- wytypowali 36 dzieci do wypoczynku w okresie wakacji w Białym Dunajcu - wyjazd został zorganizowany przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie,
- wytypowali 22 rodziny wielodzietne do odbioru paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazanych przez Prezydenta Miasta Stargard,
- wytypowali 11 rodzin do odbioru paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka”,
- wytypowali 4 rodziny do odbioru żywności z Polskiego Czerwonego Krzyża,

- w Ośrodku przyjmowane były: odzież, obuwie, zabawki, a osoby zainteresowane mogły je pobierać poza systemem ewidencji,
- w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym we współpracy z Chrześcijańską Służbą Charytatywną wydano 438 skierowań dla 954 osób na otrzymanie żywności oraz do Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej 125 skierowań dla 260 osób,
- wytypowali 30 dzieci do odbioru paczek świątecznych oraz 28 dzieci do uczestnictwa w pikniku organizowanym przez stowarzyszenie „Dobra Nowina”.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2017 r. zlecono sprawienie 7 (w tym 1 dziecko) pogrzebów MPKG w Stargardzie w oparciu o podpisaną umowę. Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową. Średni koszt pogrzebu wyniósł 2.200,25 zł.

Ogółem na sprawienie pogrzebów wydano 15.401,74 zł.

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone było w MOPS w 2017 r. przez psychologów, prawnika i pracowników socjalnych.

Zespół psychologów i terapeutów w ramach realizowanego w Stargardzie programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko” udziela wsparcia dziecku i rodzinie przede wszystkim w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Terapia realizowana była w 222 rodzinach, w tym w 131 zgłoszonych w 2017 r. poprzez:

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży – 120 osób,
- prowadzenie terapii dorosłych – 102 rodziny.

Efekty pracy terapeutycznej:

• poprawa relacji z rodziną i funkcjonowania psychospołecznego	-	80 osób,
• nabycie umiejętności pełnienia ról	-	47 osób,
• zwiększenie samoświadomości	-	106 osób,
• zmniejszenie zachowań agresywnych	-	51 osób,
• nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	-	58 osób,
• podjęcie terapii odwykowej	-	13 osób,
• zaangażowanie rodziców w życie dziecka	-	60 osób,
• poprawa wyników w nauce	-	33 osoby,
• wzrost umiejętności interpersonalnych	-	88 osób,

- zniwelowanie zachowań destrukcyjnych (nieokaleczanie się) - 18 osób,
- odkrycie własnych zasobów - 74 osób,
- wzmocnienie umiejętności interpersonalnych w relacji z dziećmi - 53 osoby,
- wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne - 59 osób,
- ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny - 56 osób,
- nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb - 62 osoby,
- poprawa zachowania w szkole - 60 osób,
- zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych - 31 osób,
- zmotywowanie do utrzymania abstynencji - 11 osób,
- wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego - 94 osoby,
- wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości - 82 osoby.

Specjaliści zatrudnieni w Zespole Psychologiczno-Terapeutycznym udzielili na terenie szkół podstawowych i gimnazjum 1.723 porad, które objęły 258 rodzin (382 uczniów i 138 rodziców uczniów) oraz 63 nauczycieli.

Terapeuci prowadzili także Szkołę dla Rodziców. W spotkaniach brało udział 19 rodziców, a ukończyło 12 rodziców.

Poradnictwo prawne realizowane było poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad – 1.315, w tym dla klientów MOPS – 895 i pracowników Ośrodka – 420,
- pomoc w sporządzaniu wniosków i pism procesowych - 602,
- reprezentowanie w sądzie - 30 spraw.

Ponadto terapeuci i konsultant-prawnik brali udział w spotkaniach organizowanych w ramach realizowanych programów dotyczących reintegracji społeczno-zawodowej oraz na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

W sierpniu 2017 r. Ośrodek zorganizował obóz socjoterapeutyczny w miejscowości Wiselka dla 9 matek i 14 dzieci dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i/lub przemocy w rodzinie. Koszt obozu – 31.455,00 zł.

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej i zdarzenia losowego w 10 przypadkach. Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia psychicznego, socjalnego lub prawnego w rodzinach dotkniętych pożarem – 2,

- odebrania dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich - 5,
- inne (np. kradzież) – 3.

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
 - ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.
- Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową, pracę socjalną i terapeutyczną.

Pracownicy socjalni w 2017 r. objęli pracą socjalną ogółem 1.284 rodziny, realizując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo, w zależności od problemów występujących w rodzinach.

Poza kontraktem socjalnym pracą socjalną było objętych 360 rodzin. Praca socjalna ze społecznością lokalną była realizowana sporadycznie, przy okazji realizacji programów dotyczących integracji społecznej.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Pracownicy socjalni w 2017 r. sporządzili 813 kontraktów socjalnych, w tym dotyczących w szczególności:

1) bezrobocia	-	533
2) bezdomności	-	50
3) uzależnienia	-	104
4) przemocy	-	8
5) oddłużenia czynszowego	-	52
6) innych problemów	-	66

W 2017 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 6.529 wywiadów środowiskowych (w 2016 – 7.376 wywiadów), w tym, m. in:

1) w sprawie pomocy społecznej	-	4.596
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	-	123
3) w sprawie osób kierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej	-	358
4) w sprawie świadczeń rodzinnych	-	339
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	-	380
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	-	155
7) w sprawie przemocy	-	17
8) w sprawie wydania opinii o rodzinę zastępczą	-	10
9) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	-	165
10) w sprawie umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	39
11) wywiady alimentacyjne na potrzeby tut. Ośrodka	-	299
12) w sprawie przyznania asystenta rodziny	-	20
13) inne	-	28

oraz sporządzili 6.580 pism (w 2016 r. – 5.872) do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu Usług Opiekuńczych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie jest zadaniem obowiązkowym gminy.

W 2017 r. wydatki związane ze świadczeniem przez opiekunki domowe MOPS usług opiekuńczych, wyniosły 1.751.880,40 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 34 opiekunki domowe zatrudnione na czas nieokreślony, które okresowo wspomagane były przez 9 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych.

Część usług zlecał Prezydent Miasta Stargard do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie przy ul. Krasińskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych.

Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 211 osób, na rzecz których świadczone były usługi w ilości 54.599 godzin, z tego opiekunki MOPS wypracowały 42.882 godziny u 157 osób, a opiekunki CIS – 11.117 godzin u 54 osób.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych w 2017 r. zmarło 41 osób, 11 osób zrezygnowało ze świadczenia usług, 16 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W ogólnej liczbie 211 osób korzystających z usług opiekuńczych, 56 osób miało świadczone usługi nieodpłatnie z uwagi na niski dochód oraz u 27 osób usługi świadczone były nieodpłatnie w ilości 1 godziny dziennie z uwagi na przekroczenie 85 roku życia.

W roku 2017 usługami opiekuńczymi objęto 100 osób, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy, w tym:

- 18 osób samotnych,
- 54 osoby zamieszkujące samotnie ale posiadające rodziny,
- 28 osób zamieszkujących z rodziną.

Odpłatność za godzinę usług opiekuńczych ustalono na kwotę 20 zł w oparciu o Uchwałę Nr XVII/195/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Dochód z tytułu odpłatności uzyskano w kwocie 144.430,50 zł.

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. NR 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki MOPS świadczyły usługi w ilości 1.454 godziny usług na rzecz 4 osób w ich środowisku zamieszkania. Cenę 1 godziny usług ustalono na kwotę 27,69 zł. Koszt realizacji zadania – 54.760,17 zł. Z tytułu odpłatności uzyskano dochód w kwocie 3.789,38 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard.

Koszt 1 godziny usług wyniósł 7,73 zł. Usługi świadczone były dla 29 osób zamieszkujących w mieszkalnictwie wspomagany.

4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2017 r. w domach pomocy społecznej przebywało 146 stargardzian, w tym w:

- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dolicach – 34 osób, w tym 15 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Darskowie – 3 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Fabianowie – 1 – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych w Nowogardzie – 10 osób, w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach - 11 osób, w tym 7 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Wałczu – 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Włociborzu – 3 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Żydowie – 5 osób, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzeku – 11 osób, w tym 3 kobiety,

- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Szczecinie – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Piotrowicach – 11 osób, w tym 7 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Myśliborzu – 5 osób, w tym 4 kobiety,
- Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku - 2 mężczyzn,
- Domu Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych w Żabowie - 16 osób, w tym 11 kobiet,
- Domu Pomocy dla osób przewlekle somatycznie chorych w Białogardzie – 8 osób w tym 4 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Szczecinie – 6 osób, w tym 3 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Ziębicach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Śniatowie – 3 osoby, w tym 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu – 2 mężczyzn,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Bornym Sulnowie – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w Kamieniu Krajeńskim – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Parchowie – 1 dziecko - dziewczynka,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Sieradzu – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Karsznicach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Piłka Zamyślin – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dobiegniewie – 2 osoby, w tym 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Makowie Mazowieckim – 1 mężczyzna.

W 2017 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 33 osoby. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. na umieszczenie oczekiwało 7 kolejnych osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, wójt / burmistrz / prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2017 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej w Karsznicach – 2.808,22 zł a najwyższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Szczecinie – 3.700,00 zł.

We wszystkich domach pomocy społecznej nastąpił wzrost kosztów utrzymania, średnio około 140 zł w stosunku do 2016 roku.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu.

Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępn).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Opłata za pobyt 146 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i rodzinę w 17 przypadkach,
- mieszkańca domu i MOPS w 129 przypadkach.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 3.447.557,39 zł. Odpłatność rodzin w 2017 r. wyniosła 183.344,46 zł. MOPS dopłacał do pobytu mieszkańca średnio 2.265,24 zł miesięcznie, tj. o 378,01 zł więcej w stosunku do 2016 r.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie, dysponuje 40 miejscami. Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z zaburzeniami intelektualnymi.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast miasto zleca jego prowadzenie Kołu PSONI. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne, w których określa odpłatność za pobyt oraz przyjmuje opłaty.

W 2017 r. z usług ŚDS korzystały 42 osoby. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Za usługi świadczone w ŚDS opłaty wniosło 5 osób na łączną kwotę 6.470,44 zł.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Ww. ŚDS mieści się przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża. ŚDS jest prowadzony w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard. MOPS wydaje skierowania do Domu na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej.

ŚDS dysponuje 20 miejscami. Z usług korzystało 25 osób (nieodpłatnie), w tym 1 osoba z gminy Stargard. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

4. Dzienny Dom „Senior +”.

Dzienny Dom „Senior +” mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24. DD jest prowadzony w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard organizacji pozarządowej - Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie.

MOPS wydaje skierowania do DD na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej. Podstawą odpłatności jest dochód osób kierowanych.

Nie ponoszą odpłatności osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (634 zł lub 514 zł x liczba osób w rodzinie).

Dzienny Dom przeznaczony jest dla 20 osób. Od stycznia do października 2017 w zajęciach uczestniczyło w sumie 18 osób, z których 3 osoby zrezygnowały z pobytu. Powodem rezygnacji z uczestnictwa był pogarszający się stan zdrowia uczestników. W powyższym okresie 14 osób przebywało w DD odpłatnie, ponosząc 100 % odpłatności tj. 300,00 zł a 4 osoby wносиły procentową odpłatność zgodnie z ustaloną tabelą odpłatności.

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała Nr XXIII/241/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia oraz w Dziennym Domu Senior – WIGOR.

Od sierpnia 2017 r. nazwa Dziennego Domu Senior –WIGOR została zmieniona na Dzienny Dom „Senior +”

5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.

Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla 40 osób. Na koniec grudnia 2017 r. w GOW przebywało 14 osób (w tym 12 kobiet i 2 dzieci). W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. w GOW przebywało 49 osób, w tym 5 osób przyjętych interwencyjnie.

MOPS wydał skierowania do GOW 34 osobom z powodu bezdomności a 10 osobom z powodu przemocy w rodzinie (w tym 3 kobiety i 7 dzieci).

Gminny Ośrodek Wsparcia zapewnia całodobowy pobyt i wyżywienie, ochronę przed przemocą, wsparcie terapeutyczne i doradcze w poszukiwaniu pracy, opiekę nad dziećmi w przypadku podjęcia pracy i porady w zakresie praw obywatelskich.

Część osób przebywa nieodpłatnie, część dopłaca do pobytu ze swoich środków finansowych w oparciu o wydane przez MOPS decyzje. Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW w 2017 r. wyniósł 12.652,82 zł.

5. Realizacja programów osłonowych.

5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Od 1 stycznia 2014 r. realizowany jest „Program gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Program został utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Szczecińskim Uchwałą Nr XXXVI/421/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024).

Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu udzielane było wsparcie osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe do 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim Uchwałą Nr XXXVI/423/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności do 200 %.

Pomoc przyznana osobom, których dochód przekracza 150 % kryterium lecz nie przekracza 200 % kryterium dochodowego jest finansowana wyłącznie ze środków własnych gminy. Pomoc do 150 % kryterium jest finansowana z budżetu gminy w nie mniej niż 40 % a z budżetu państwa w nie więcej niż 60 %.

W oparciu o podpisany aneks do umowy w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym w 2017 roku Wojewoda Zachodniopomorski na wniosek Prezydenta Miasta Stargard wyraził zgodę na zmniejszenie udziału procentowego środków własnych gminy do kwoty nie mniejszej niż 212.500 zł, co stanowi ok 20 % przewidywanych kosztów realizacji Programu

W 2017 r. Program był finansowany ze środków własnych gminy w kwocie 218.962,60 zł oraz dotacji z budżetu państwa w kwocie 840.000 zł. Wydatki na realizację Programu obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych Programem	1.894	236	409	1.270
w tym:				
• liczba osób korzystających z posiłku	325	27	300	6
➤ koszt posiłków	269.900,00	14.969,00	252.104	2.827
➤ koszt 1 posiłku	8,10	8,09	8,10	8,10
• liczba osób korzystających z zasiłku celowego	1.710	222	260	1.264
Koszt Programu ogółem	1.058.963,00	x	x	x

Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku otrzymało 1005 rodzin (1710 osób w tych rodzinach) przeciętnie przez 7 miesięcy w roku, średnio w kwocie 118,13 zł miesięcznie.

Z gorących posiłków osoby, w tym dzieci korzystały w jadłodajni w CS Caritas, 12 stargardzkich szkołach, gdzie dzieci pobierają naukę oraz w schronisku SLB. Na wniosek dyrektora szkoły jednemu dziecku sfinansowano posiłki z pominięciem przeprowadzania wywiadu środowiskowego (koszt – 178 zł).

5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Program realizowany był w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób. Na poszczególne szczepienia profilaktyczne zakwalifikowano 3 osoby, w tym:

- szczepienia przeciw grypie – 1 osoba; koszt - 45 zł,
- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 2 osoby; koszt – 221,97 zł,

Pomimo, że w 2017 r. MOPS przekazywał pedagogom szkolnym informacje dotyczące możliwości szczepień z prośbą o rozpropagowanie, jak również o powyższym informowali pracownicy socjalni podczas przeprowadzania wywiadów, zainteresowanie tą formą pomocy było znikome. Głównym powodem podawanym przez potencjalnych świadczeniobiorców, był brak wiary w skuteczność szczepionek, pogłębiany przez informacje medialne.

5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

W celu utrzymania osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobiegania eksmisjom i bezdomności Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim przyjęła Uchwałę Nr XIX/221/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. z późn. zm. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargard,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2017 r. Program realizowało 176 rodzin, w tym 52 rodziny, które przystąpiły do Programu w 2017 r. Kontrakt socjalny zrealizowało 7 rodzin, uzyskując prawo do pomocy oddłużeniowej. Z uczestnictwa w Programie zostało wykluczonych 57 rodzin, m. in. z uwagi na nierealizowanie kontraktu socjalnego (w tym 2 zgony).

Do uczestnictwa w Programie nie zakwalifikowano 6 rodzin ze względu na:

- posiadanie odrębnej własności lokalu (lokal spółdzielczy własnościowy) – 1,
- niezrealizowanie kontraktu socjalnego – 1,
- negatywną opinię STBS – 1,
- brak możliwości przeprowadzenia wywiadu – 2,
- odmowa zawarcia kontraktu socjalnego - 1.

Uczestnictwo w Programie na dzień 31.12.2017 r. kontynuuje 112 rodzin, które zobowiązane są do realizacji kontraktów socjalnych w 2018 r.

Wśród osób zakwalifikowanych do Programu 65 rodzin korzystało z różnych form wsparcia w ramach pomocy społecznej, a 98 rodzin z dodatków mieszkaniowych.

IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.

1. Program „Aktywizacja i Integracja”.

W oparciu o Porozumienie zawarte w dniu 6 kwietnia 2017 r. pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w sprawie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w okresie od 1maja 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. realizowane były działania skierowane do osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z ustalonym III profilem pomocy, będących jednocześnie osobami korzystającymi z pomocy społecznej.

Program zakładał realizację przez MOPS porad specjalistycznych i grup wsparcia w wymiarze 40 godzin miesięcznie oraz skierowanie przez PUP uczestników do prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo i do 40 godzin miesięcznie.

Do Programu wytypowano 9 osób. Program ukończyło 6 osób, 2 osoby zostały wykluczone ze względu na spożywanie alkoholu. Działania podjęte w ramach programu obejmowały:

- poradnictwo specjalistyczne, w tym:
 - Prawne - 6 godzin,
 - psychologiczne - 21 godzin,
 - socjalne – 18 godzin (sprawy z zakresu: pomocy społecznej - 1 godzina, przemoc - 3 godziny, BHP - 4 godziny, sprawy kadrowe - 2 godziny, trening gospodarowania budżetem - 5 godzin,
- poradnictwo zawodowe, w tym:
 - doradztwo zawodowe - 20 godzin,
 - podstawy obsługi komputera - 10 godzin,
- grupy wsparcia - 3 godziny z zakresu problematyki alkoholowej.

Zajęcia prowadzili pracownicy MOPS i PUP w ramach swej pracy zawodowej. Uczestnicy projektu skierowani byli jednocześnie do prac społecznie użytecznych w 8 zakładach pracy na terenie miasta, w których przepracowali łącznie 498 godzin.

Koszt programu: **4.033,80 zł** z czego **2.420,28 zł** sfinansowane zostało z budżetu PUP.

2. Projekt „Pomocna dłoń”.

Cel projektu – świadczenie usług na rzecz osób starszych, samotnych, chorych w środowisku zamieszkania w celu poprawy jakości ich życia.

W 2017 r. w ramach prac społecznie użytecznych wykonywanych od marca do grudnia 2017 r. do programu „Pomocna dłoń” skierowane zostały dwie uczestniczki prac społecznie użytecznych w charakterze pomocy domowej. Zadaniem osób przydzielonych do pomocy osobom starszym, chorym i samotnym było zagospodarowanie czasu wolnego i pomoc w przezwyciężaniu trudności dnia codziennego. Wytypowane osoby świadczyły usługi w miejscu zamieszkania u 6 osób wymagających okresowego wsparcia a nie wyrażających zgody na świadczenie usług przez opiekunki domowe

Usługi te polegały na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, w tym: robieniu zakupów, paleniu w piecu, utrzymaniu czystości najbliższego otoczenia, wypełnianiu dokumentów, organizowaniu wyjść z mieszkania – spacerów. Liczba godzin przypadających na jedną osobę objętą wsparciem wynosiła około 10 w miesiącu.

Koszt projektu: 6.476,81 zł, w tym:

- koszt prac społecznie-użytecznych – 5.508,00 zł,
- środki bhp, bilety MKK - 968,81 zł.

3. „Drugie życie starości – metamorfoza i oszczędzanie”.

Cel projektu – upowszechnienie wiedzy wraz z kształceniem umiejętności w zakresie zarządzania finansami gospodarstw domowych, jak również poznanie różnych technik decoupage.

Projekt realizowany był w 2 grupach w okresie marzec – kwiecień 2017 r. i listopad – grudzień 2017 r..

W sumie w warsztatach udział wzięło 9 osób.

4. Projekt „Leśna Przygoda”.

Cel projektu – bezpośrednia obserwacja ekosystemu jakim jest las, integracja dzieci podczas wspólnej wyprawy do lasu, rozwijanie aktywności ruchowej.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowali w dniu 06.06. 2017 r. wyjazd do Nadleśnictwa Dobrzany dla dwadzieścioro dzieci w wieku 7 – 12 lat. Dzięki pomocy sponsorów - firm, instytucji oraz osób prywatnych dzieci spędziły dzień na świeżym powietrzu. Każde dziecko otrzymało paczkę z zabawkami oraz słodyczami.

5. Projekt „WSPARCIE DLA RODZINY – Pomocna dłoń asystenta”.

Cel projektu - wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności niezbędne w kontaktach z różnymi placówkami.

W ramach projektu wsparciem objęte zostały 4 matki i 4 dzieci. Projekt zrealizowany był w terminie od 8 maja do 31 maja 2017 r. Matki uczęszczały na zajęcia odbywające się w MOPS w zakresie: rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poszerzania wiedzy z zakresu rozwoju i potrzeb dziecka, przeciwdziałania zaniedbywaniu i krzywdzeniu dzieci, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dzieci w tym czasie zostały objęte opieką wykwalifikowanej opiekunki, która zorganizowała czas wolny poprzez gry, zabawy, rozwijanie zainteresowań.

6. Zabawa przy choince – „Bajkowe Mikołajki”.

Cel główny – rozbudzenie zainteresowań dzieci kinem, rozwijanie wrażliwości estetycznej, kształtowanie umiejętności wspólnej zabawy, tworzenie atmosfery życzliwości.

Pracownicy socjalni MOPS w dniu 15.12.2016 r. zorganizowali imprezę dla 20 dzieci w wieku od 7 do 12 lat. Dzięki środkom finansowym pozyskanym od sponsorów – firm, instytucji oraz osób prywatnych, zorganizowano 2 godzinny seans filmowy w kinie SCK, oraz poczęstunek w MC Donald s. Każde dziecko otrzymało paczkę z zabawkami oraz słodyczami.

7. Projekt „Razem ku marzeniom”.

Cel główny – wsparcie kobiet współzależniących poprzez udział w życiu społecznym.

Pracownicy socjalni MOPS w okresie od 1 grudnia 2016 r. prowadzili projekt dla mieszkank Stargardu. Realizację projektu zaplanowano na okres 3 miesięcy, tj do 28 lutego 2017 r.

Wsparciem objętych zostało 9 kobiet i 17 dzieci. W ramach projektu zaoferowano:

- uczestnictwo w grupie wsparcia,
- spotkania edukacyjno-profilaktyczne,
- opiekę nad dziećmi,
- aktywne formy spędzania czasu matek z dziećmi,
- warsztaty artystyczne,
- poczęstunek dla uczestników,
- konkursy i zabawy.

Rezultatem projektu była m. in. zmiana myślenia na temat spędzania wolnego czasu, nawiązywanie realacji interpersonalnych, utworzenie grupy samopomocowej, pomaganie sobie w opiece nad dziećmi.

8. „Projekt socjalny stop obojętności – akcja zima 2017/2018”

Celem – jest zapewnienie w okresie jesienno-zimowym osobom bezdomnym schronienia oraz niezbędnych informacji dot. możliwości uzyskania pomocy.

Czas trwania: od 15 października 2016 r. do 15 kwietnia 2017 r. i od 08 listopada 2017 do 29 marca 2018 r.

Ilość osób: działania prewencyjne w stosunku do osób bezdomnych prowadzone są 2 razy w miesiącu. Adresaci to osoby przebywające w pustostanach, altankach, piwnicach, klatkach schodowych. Działaniami objętych było ok. 38 osób. Pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji odwiedzali ww. miejsca. MOPS opracował i rozpropagował w miejscach publicznych (np. przychodniach) ulotki i plakaty z informacją o dostępnych usługach i formach pomocy osobom bezdomnym.

V. Inne działania związane z pomocą społeczną.

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2017 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Stargard.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w :

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- porozumieniu Nr 8/2017 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 08 lutego 2017 r. pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie a Gminą-Miastem Stargard.

Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Osoby wyznaczone przez MOPS kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do 30 Podmiotów, na rzecz których wykonywały prace, tj.:

- Zespołu Szkół Nr 2 - 2 osoby, prace porządkowe,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących – Szkoła Podstawowa Nr 2 – 1 osoba, prace porządkowe,
- Zespołu Szkół Nr 5 - 2 osoby, prace porządkowe,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 8 osób, usługi opiekuńcze, goniec, konserwator, prace porządkowe
- Stargardzkiego Centrum Kultury – 3 osoby, prace porządkowe,
- Przedszkola Miejskiego Nr 2 – 3 osoby, pomoc nauczyciela,
- Przedszkola Miejskiego Nr 3 – 3 osoby, pomoc nauczyciela,
- Przedszkola Miejskiego Nr 4 – 3 osoby, prace porządkowe, pomoc w opiece nad dziećmi,
- Przedszkola Miejskiego Nr 6 – 2 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 1 - 3 osoby, prace porządkowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 3 – 5 osób, prace porządkowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 4 - 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 5 – 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 6 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 7 - 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 8 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoła Podstawowa Nr 9 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Szkoła Podstawowa Nr 10 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Szkoła Podstawowa Nr 11 – 3 osoby, prace porządkowe i porządkowo gospodarcze,
- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych - 2 osoby, prace porządkowe,
- Centrum Socjalnego Caritas – 3 osoby, prace porządkowe, porządkowo- konserwatorskie, usługi opiekuńcze,
- Zespół Szkół Budowlano-Technicznych – 1 osoba, prace konserwatorsko-remontowe,
- II Liceum Ogólnokształcące – 1 osoba, prace konserwatorskie, remontowe,
- Centrum Kształcenia Praktycznego – 1 osoba, prace porządkowe,
- Bursy Szkolnej – 3 osoby, prace porządkowe,
- Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – 3 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie,
- Komendy Powiatowej Policji – 2 osoby, prace porządkowe,
- Żłobka Miejskiego – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Młodzieżowego Domu Kultury - 3 osoby, prace porządkowe,
- Zachodniopomorskiego Oddziału PCK – Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych w Stargardzie – 3 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie, opieka nad seniorami.

W okresie objętym sprawozdaniem od marca do grudnia 2017 r. uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych były 82 osoby, natomiast skierowanych uwzględniając rotację, było łącznie 121 osób. Średnio liczba wykonujących prace społecznie użyteczne wyniosła 67 osób miesięcznie.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za pracę wynosiło 8,10 zł za godzinę i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta. Uczestnicy przepracowali łącznie 26.435 godzin.

Pomimo tego, że realizowane działania w trybie prac społecznie użytecznych nie dają wysokiej efektywności w postaci podjęcia stałego zatrudnienia po zakończeniu działania przez Podmiot, na rzecz którego świadczona jest praca, to ze społecznego punktu widzenia dają niewymierne korzyści, m.in. przerywają bezczynność zawodową i mobilizują do kształtowania pożądanego stosunku do pracy.

Nadmienić należy, że 8 osób zrezygnowało z wykonywania prac społecznie użytecznych z powodu podjęcia pracy u innego pracodawcy.

Tabela 7. Powody przerwania bądź rezygnacji z prac społecznie użytecznych

OSOBY, KTÓRE PRZERWAŁY, BĄDŹ ZREZYGNOWAŁY Z PSU	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
Ilość osób, która podjęła pracę u innego pracodawcy	5	3	8
Ilość osób, które przebywały na L-4	2	4	6
Ilość osób, które przerwały PSU bez usprawiedliwienia	12	13	25
Ilość osób, które odebrały skierowania z PUP i nie zgłosiły się do danego podmiotu na prace	2	2	4
Ilość osób, które nie zgłosiły się do PUP po skierowania	0	0	0
Ilość osób, które odmówiły przyjęcia PSU	0	0	0
Ilość osób, które zostały skierowane na staż	1	0	1
Ilość osób, które przyniosły zaświadczenie od lekarza o niezdolności do pracy	0	0	0
Ilość osób, które nie zostały przyjęte do PSU w podmiotach ze względu na wygląd lub sposób zachowania.	0	0	0
Ilość osób odsuniętych od PSU ze względu na spożywanie alkoholu	0	0	0
Ilość osób, które wyjechały za granicę	0	0	0
Ilość kobiet, które przerwały prace ze względu na ciążę	1	0	1
Ilość osób, które otrzymały świadczenia z innych tytułów, np. zasiłek stały, emerytura	4	1	5
OGÓŁEM ILOŚĆ OSÓB, KTÓRE PRZERWAŁY, BĄDŹ ZREZYGNOWAŁY Z PSU	27	23	50

2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn. zm.) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 465 / 2007 Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego z dnia 31 października 2007 r. w sprawie upoważnienia

Dyrektora i Zastępcy Dyrektora MOPS w Stargardzie Szczecińskim do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2017 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 376 decyzji administracyjnych (w 2016 r. – 469), w tym:

• potwierdzających prawo do ubezpieczenia	-	237,
• odmawiających potwierdzenia prawa	-	29,
• wygaszających potwierdzenie prawa do ubezpieczenia	-	56,
• umarzających postępowanie	-	24,
• uchylającej prawo do ubezpieczenia	-	30.

3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2017 r. udzielił pomocy 18 osobom po opuszczeniu zakładu karnego, oraz 4 osobom odmówił pomocy.

W celu poprawy sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin osobom, które opuściły zakład karny przyznano następujące świadczenia:

• zasiłki stałe	-	4,
• zasiłki okresowe	-	15,
• zasiłki celowe	-	13.

Pracownicy socjalni podpisali 6 kontraktów socjalnych, które szczegółowo określały kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osób po opuszczeniu zakładu karnego i ich rodzin. Uzgodnienia dotyczyły m.in.: obowiązku uzyskania dowodu osobistego, złożenia niezbędnych dokumentów w celu uzyskania mieszkania komunalnego, poszukiwania pracy i w razie jej otrzymania – utrzymania zatrudnienia, podjęcia terapii odwykowej, uczestnictwa w programie CIS, podjęcia prac społecznie użytecznych.

Celem zawierania kontraktów była szeroko rozumiana reintegracja zawodowa i społeczna.

Osobom, które opuściły zakład karny i z powodu złego stanu zdrowia nie mogły być reintegrowane zawodowo, udzielano pomocy w zakresie kompletowania dokumentów i ustalania stopnia niepełnosprawności.

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 14 osobami zwolnionymi z zakładu karnego. Spośród osób, które opuściły w 2016 r. zakłady karne i zwróciły się o pomoc społeczną, 3 osoby powróciły do własnych rodzin posiadających lokale mieszkalne, a 4 osoby skierowano do schroniska dla osób bezdomnych.

Pracownicy MOPS na prośbę kierownictwa Zakładu Karnego w Stargardzie spotkali się 4-krotnie z grupami osób odbywających karę pozbawienia wolności i przekazywali informacje

z zakresu spraw społecznych i funduszu alimentacyjnego, które mogą być przydatne w usamodzielnieniu się po opuszczeniu zakładu karnego.

4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasińskiego 19 w Stargardzie w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie. Wskazane jest, by do Centrum trafiały osoby, które uczestniczyły w programach aktywizacyjno integracyjnych.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

W 2017 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano 51 osób. CIS utworzył 4 grupy warsztatowe, w których szkoliły się i pracowały 92 osoby, w tym 31 osób kontynuowało uczestnictwo w CIS w oparciu o skierowania z 2016 r.:

- gastronomiczną,
- remontowo-budowlaną,
- opiekunek osób zależnych,
- porządkową.

Osoby uczestniczące w szkoleniu w okresie próbnym, trwającym 1 miesiąc otrzymały 50 % zasiłku dla bezrobotnych, a następnie przez okres 11 miesięcy, uczestnicząc w szkoleniach i zatrudnieniu socjalnym otrzymywały świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. 72 osoby zostały objęte ubezpieczeniem zdrowotnym. Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne – 21.526 zł.

5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 77 / 2012 z dnia 29 lutego 2012 r. z późniejszymi zmianami Prezydent Miasta Stargard powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS.

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wypełnianie „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna, szkoły, policja, służba zdrowia, kuratorzy) po ich sporządzeniu, przekazują do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS. Zespół Interdyscyplinarny w 2017 r. odbył 18 posiedzeń, podczas których realizował procedury związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2017 r. wpłynęło 212 formularzy Niebieska Karta, z czego 51 jako kolejne zdarzenie w rodzinie. Zespół powołał 156 grup roboczych. Łącznie w 2017 r. prowadzono 272 procedury Niebieska Karta w związku z kontynuacją spraw z lat poprzednich. Wydatki na obsługę wyniosły 1.080 zł.

W 2017 r. pracownicy socjalni w przypadku 3 rodzin złożyli wnioski do sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie pracownicy socjalni przeprowadzili 25 interwencji domowych współpracując z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi. Wypełnili 19 formularzy „Niebieska Karta” część A i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto w 10 przypadkach skierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie o zastosowanie leczenia odwykowego.

Z pomocy finansowej i w naturze korzystały 53 rodziny dotknięte przemocą a w 20 rodzinach przemoc była głównym powodem udzielenia pomocy.

6. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie realizuje zadania w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi.

Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz program „Szkoła-Rodzina-Środowisko”. Program w zakresie „Rodzina-Środowisko” realizuje w MOPS zespół psychologów i terapeutów. Efekty ich pracy w 2017 r. zostały przedstawione w rozdz. III pkt. 4.7 niniejszego sprawozdania.

Na działalność Komisji w 2017 r. przeznaczona została kwota 121.464,45 zł.
Sfinansowano następujące zadania:

• wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	51.283,90 zł,
• wynagrodzenie biegłych psychiatrów i psychologów	8.840,00 zł,
• zaliczki sądowe na biegłych	4.664,64 zł,
• wynagrodzenie członków Komisji	53.960,25 zł,
• inne (szkolenia, materiały biurowe, ZFŚS, itd.)	2.715,66 zł.

Członkowie Komisji w ramach prowadzonych działań, w szczególności:

- prowadzili 162 sprawy, w tym 96 wobec osób zgłoszonych w 2017 r, z tego 73 zgłoszenia dotyczyły mężczyzn, a 23 kobiet,
- zdecydowali o wystosowaniu do Sądu Rejonowego w Stargardzie 27 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego i reprezentowali Komisję w powyższych sprawach,
- umorzyli 59 spraw z uwagi na ukończenie terapii, nie stwierdzenie przez biegłych uzależnienia, wycofanie sprawy przez osoby zgłaszające lub przekazanie sprawy do innej GKRPA zgodnie z właściwością miejscową,
- przeprowadzili kontrolę 34 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- zaopiniowali 48 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy, lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 8. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2018 r.

Formy pomocy	Potrzeby	Plan wydatków	Różnica
Usługi opiekuńcze	2 159 000,00	2 157 300,00	-1 700,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	61 000,00	62 000,00	1 000,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	3 926 000,00	2 862 500,00	-1 063 500,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	229 840,00	224 000,00	-5 840,00
Sprawienie pogrzebu	20 000,00	20 000,00	0,00
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	1 050 000,00	1 100 000,00	50 000,00
Zasiłki stałe	2 398 000,00	1 721 000,00	-677 000,00
Zasiłki okresowe	1 899 000,00	1 792 940,00	-106 060,00
Zasiłki celowe	550 000,00	497 500,00	-52 500,00
Schronienie	120 000,00	100 000,00	-20 000,00
Razem:	12 412 840,00	10 537 240,00	-1 875 600,00

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację zadań w roku 2018 brakuje kwoty 1.875.600 zł. Największy brak występuje w pozycji opłaty za domy pomocy społecznej – 1.063.500 zł. Zadanie to stanowi najpoważniejsze wyzwanie finansowe Ośrodka. Wzrasta zarówno liczba osób wymagających tej formy opieki jak i koszty utrzymania tych osób w placówkach.

Na wypłaty zasiłków stałych i okresowych występuje brak kwoty 783.060 zł. Z uwagi na konieczność realizacji wypłat obligatoryjnych w ściśle określonych przepisami kwotach (zasiłki stałe oraz zasiłki okresowe) oraz dotowaniem tych zadań przez administrację rządową, plan wydatków w ciągu roku zostanie zwiększony przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie do wysokości potrzeb.

W przypadku zasiłków celowych i schronienia (brak ok.72.500 zł), wysokość pomocy jest uznaniowa i uzależniona od ogólnej sytuacji świadczeniobiorców i możliwości finansowych pomocy społecznej - zostanie zatem zrealizowana do wysokości środków zabezpieczonych w planie wydatków.

W przypadku usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych zaplanowano zrealizowanie niezbędnych ilości godzin świadczonych usług.

2. Potrzeby szkoleniowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach. W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 83.697,00 zł, w tym na zajęcia superwizyjne dla psychologów i pracowników socjalnych 26.000,00 zł, oraz na zakup prasy i literatury fachowej w kwocie 12.000,00 zł. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleniowym szkoleń bezpłatnych albo dotowanych, pracownicy MOPS korzystać będą również z tej oferty.

3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 1.000.006,00 zł. Przewidziana w budżecie MOPS kwota powinna zapewnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu niezbędnym oraz konieczną wymianę sprzętu elektronicznego czy wyposażenia w związku z ich zużyciem.

4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

- Liczba osób bezdomnych utrzymuje się na wciąż wysokim poziomie, na co mają również wpływ osoby bezdomne przybywające do Stargardu z terenu innych gmin. Liczba miejsc w dwóch istniejących na terenie miasta schroniskach jest ograniczona, a w okresach zimowych niewystarczająca. Osoby bezdomne (stargardzianie) są kierowane do schronisk poza powiatem, które również sygnalizują problemy z wolnymi miejscami. Występuje zatem zapotrzebowanie na zwiększenie miejsc w schroniskach szczególnie w okresie zimowym. Z obowiązujących przepisów wynika, że w noclegowni, schronisku dla bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. Z uwagi na to, że osoby bezdomne są to najczęściej osoby chore i okresowo wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych, w szczególności po opuszczeniu szpitala a także w okresie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej, konieczne jest utworzenie pomieszczenia przeznaczonego dla osób niezdolnych z różnych względów do usamodzielnienia się (niepełnosprawność, starość) i wymagających okresowej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Wskazane jest również wydłużenie godzin funkcjonowania ogrzewalni ponieważ po opuszczeniu ogrzewalni w godzinach rannych, osoby bezdomne, szczególnie w okresie niesprzyjającej pogody, przebywają na stacji PKP, korytarzach szpitala i w innych pomieszczeniach utrudniając funkcjonowanie osób tam zatrudnionych i załatwiających sprawy.

- Systematycznie wzrasta liczba osób ubiegających się o usługi opiekuńcze. Ośrodek zatrudnia dodatkowo do usług opiekuńczych osoby kierowane z PUP do prac w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych. W przypadku zwiększenia popytu na usługi opiekuńcze i braku zainteresowania podmiotów zewnętrznych tego rodzaju pracą, rozważana jest możliwość zatrudnienia kolejnych opiekunek, co może wpłynąć na zwiększenie kosztów obsługi zadania

VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017. 697 t.j. z późn. zm.). W oparciu o art. 176 pkt 1 ww. ustawy Rada Miejska w Stargardzie dnia 20 grudnia 2016 r. podjęła Uchwałę Nr XXV/267/2016 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Stargard na lata 2017 – 2019. Program ten był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

Niniejszy Program uwzględniał kierunki działań w trzyletniej perspektywie i był spójny w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020. Nadrzędnym celem Programu było przede wszystkim skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Liczba osób – 12
		Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej (Szkoła Rodzenia)	Liczba osób – 55 kobiet i 32 osoby towarzyszące
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Instytucje i zakłady opiekuńczo-wychowawcze (żłobki miejskie, przedszkola)	Liczba dzieci – łącznie 2.230 dzieci tj.: żłobek miejski - 193 żłobki prywatne – 48 klub dziecięcy – 14 przedszkola miejskie – 1.175 przedszkola niepubliczne - 800
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach reintegracji społecznej)	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach - 61
		Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, Młodzieżowy Ośrodek	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 3.774

		Sportowy)	
		Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”)	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach „Promyk” – I półrocze – 1.483 II półrocze – 1.264
		organizacje pozarządowe	Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty – 196
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin, w tym wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.	Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	Liczba podmiotów publicznych i prywatnych udzielających ulgi - 39
4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin- 4.516 Liczba dzieci- 6.497

Osiągnięcie efektów powyższego Programu uzależnione jest od zaangażowania w jego realizację nie tylko instytucji i organizacji działających na terenie Miasta Stargard ale również od samych beneficjentów, do których ten Program jest kierowany.

Mając świadomość, że istotnym i efektywnym działaniem jest prowadzenie profilaktyki, nadal kontynuowano w roku 2017 prowadzenie działalności dwóch programów, tj. „Szkoły dla Rodziców” oraz „Szkoły Rodzenia”.

Program „Szkoła dla Rodziców” prowadzony był przez psychologów i terapeutów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Programu Miejskiego „Szkoła-Rodzina-Środowisko”.

Rekrutację do Programu prowadzili pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i pedagodzy stargardzkich szkół, a także nabór odbywał się poprzez rozpowszechnianie informacji o kolejnych edycjach zajęć w postaci plakatów rozwieszonych w szkołach i w MOPS.

W roku 2017 odbyły się dwie edycje zajęć (każda edycja po 10 spotkań). W obu edycjach uczestniczyli rodzice, których dzieci odbywają edukację w szkołach podstawowych. Zajęcia obejmowały zagadnienia dotyczące umiejętności wyznaczania granic, rozpoznawania i wyrażania uczuć, zachęcania do współpracy członków rodziny, rozwiązywania problemów i konfliktów. Powyższe edycje ukończyło łącznie 12 rodziców. W porównaniu z rokiem 2016 liczba rodziców pozostaje na podobnym poziomie. Dzięki motywowaniu i zachęcaniu do udziału w zajęciach, liczba rodziców w 2017 r. wzrosła o jednego rodzica. W ocenie prowadzących zajęcia oraz samych uczestników rodzice zdobyli dużą wiedzę na temat funkcjonowania rodziny, co z kolei może zaowocować zmianą ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym, wzrostem samoświadomości i poczucia sprawstwa oraz zmianą postaw wobec dziecka.

Program „Szkoła Rodzenia” prowadzony był przez Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stargardzie przy ul. Wojska Polskiego 27. Z oferty zajęć w 2017 r. skorzystało o 111 kobiet mniej w porównaniu z 2016 r. Fakt ten może wynikać z tego, że „Szkoła Rodzenia” prowadzona była dopiero od 1 lipca 2017r. Według oceny prowadzących cieszy się rosnącym zainteresowaniem.

Informacje na temat „Szkoły Rodzenia” dostępne były w każdej placówce leczniczej na terenie miasta.

Kolejnym zadaniem w ramach działań profilaktycznych było wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Działania obejmowały wsparcie w procesie opieki i wychowania od najmłodszych lat dziecka. Realizatorami zadań były żłobki miejskie, przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS. Instytucje i organizacje w ramach swych działań zapewniały opiekę, proces edukacyjny oraz wspierały proces wychowawczy dziecka. Ich działania obejmowały też organizację czasu wolnego – jako alternatywę dla tzw. ulicy. Ze wsparcia w wychowaniu dzieci w formach przedszkolnych i żłobkowych skorzystało w 2017r. -2230 dzieci, co daje w stosunku do 2016r. wzrost uczestnictwa o 332 dzieci (w 2016r. – 1898 dzieci).

Realizatorem zadania z zakresu rozwijania systemu ulg skierowanych do rodziny wielodzietnej był Urząd Miejski, miejskie spółki, jednostki organizacyjne oraz podmioty niepubliczne.

Wskaźnikiem dla osiągnięcia celu była liczba rodzaju ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych. Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby rodzajów ulg. W 2017r. liczba podmiotów umożliwiającą mieszkańcom skorzystanie z ulg wzrosła o kolejne 4 nowe podmioty.

Do korzystania ze wsparcia w postaci ulg i zniżek uprawnieni są członkowie rodzin zamieszkujących na terenie Stargardu i składających się z rodziców/jednego rodzica mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do ukończenia 24. roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje.

Do tych rodzin zalicza się także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nadal z uprawnień mogą korzystać rodzice, jeżeli sąd nie odebrał im władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Stargardzka Karta Dużej Rodziny i Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny wydawane są w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Czarnieckiego 17. Karty wydawane są bezpłatnie.

W 2017 r. nastąpił znaczny spadek liczby dzieci w stosunku do roku 2016 uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych „Promyk” prowadzonych w szkołach. Powyższa sytuacja spowodowana jest zmniejszeniem liczby godzin przeznaczonych na ww. zajęcia. Ograniczona liczba godzin w świetlicach „Promyk” mogła spowodować wzrost zainteresowania ofertami organizacji pozarządowych, skierowanych do dzieci i młodzieży w celu zagospodarowania ich czasu wolnego. W 2017 r. nastąpił wzrost liczby dzieci korzystających z oferty organizacji o 123 dzieci w stosunku do roku 2016r.

Kolejnym wsparciem dla rodzin i ich dzieci było świadczenie wychowawcze czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017.1851 t.j. z późn. zm.). Świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci do dnia ukończenia 18. roku życia.

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.

W przypadku, gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane jej świadczenia organ właściwy może należne świadczenie wychowawcze przekazywać w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. W roku 2016 tylko w przypadku jednej rodziny realizowane było świadczenie formie rzeczowej a w 2017 r.- w przypadku 10 rodzin.

Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomagane (prace społecznie użyteczne, Centrum Integracji Społecznej).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.923 Liczba rodzin z dziećmi – 551 Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiek.-wychowawczych - 78 świadczeń rodzinnych – 4.382 świadczeń alimentacyjnych – 599 świadczeń wychowawczych – 4.516 dodatków mieszkaniowych – 1.453 stypendium szkolnego – 679 Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomagane: PSU – 121, CIS – 70 Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych - 78
		Szkoły (dożywianie w ramach zajęć w świetlicach "Promyk")	Liczba dzieci objętych dożywianiem – 868 i dostarczonych bułek do szkół – 16.151 szt.
		Organizacje pozarządowe (np. Polski Komitet Pomocy Społecznej, Centrum Socjalne Caritas)	Liczba świadczeniobiorców – 2.082
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność).	Miejski Ośrodek Pomocy społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczba dorosłych objętych terapią - 102 Liczba dzieci objętych terapią - 120 Liczba porad: - psychologicznych – 1.723 - prawnych – 1.315 - socjalnych – 1.284
		Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych Dzieci i Młodzieży	Poradnia w 2017 r. nie realizowała zadań na zlecenie miasta w przedmiotowym obszarze.
		Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Liczba osób objętych terapią – 63
		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem – 162, z tego 96 zgłoszone w 2017, w tym 49 rodzin z dziećmi.
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 684
3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - 0
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 45 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - 0

5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem - 11
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta – 264, w tym rodzin z dziećmi - 131
		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	Liczba rodzin objętych pracą Grup w: I półroczu - 65 II półroczu - 50
7.	Prowadzenie programów dotyczących aktywizacji społecznej rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodziców biorących udział w programach- 28
8.	Prowadzenie programów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek itp.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci biorących udział w programach- 61
9.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób dorosłych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci uczestniczących w obozie- 14
			Liczba rodziców uczestniczących w obozie- 9

Do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest w pierwszym rzędzie zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny, tzn. świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz możliwości podjęcia pracy w ramach zatrudnienia wspomaganego.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2017 r. wynosiła 1.923 rodziny, w tym 551 rodzin z dziećmi. Wśród 551 rodzin z dziećmi 302 rodziny objęte były pomocą z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego, z tego w 78 rodzinach zdiagnozowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dla porównania w roku 2016 liczba rodzin objętych pomocą społeczną wynosiła 2.304, w tym 697 rodzin z dziećmi, a w 86 rodzinach zidentyfikowano problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Zauważyć można, że w porównaniu z rokiem 2016 spadła ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy, równocześnie zmniejszyła się liczba rodzin z dziećmi korzystająca z pomocy oraz liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Fakt ten jest wynikiem m.in. pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych. Efektem tej pracy jest szybkie identyfikowanie problemów w rodzinie, podejmowanie adekwatnych działań przez pracownika socjalnego lub odpowiedniego specjalistę. Do rodzin ze stwierdzonymi dysfunkcjami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych kierowane są zintensyfikowane działania mające na celu wyrównanie deficytów bądź ich kompensowanie.

Udzieloną pomoc rozgraniczyć można na : monitoring, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapie i asystenturę. Jest to kompleksowe wsparcie dla rodzin obejmujące wszystkie występujące problemy.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że tylko część rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze korzysta z oferowanego wsparcia chcąc dokonać zmiany w swym życiu. Można zatem wnosić, że wsparcie w takiej postaci należy kontynuować w latach następnych.

Pomoc specjalistyczną i wsparcie w obszarze uzależnienia udzielały m.in.: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych Dzieci i Młodzieży, oraz organizacje pozarządowe.

Z proponowanej oferty organizacji pozarządowych skorzystało 684 osoby. Wsparcia udzielały w szczególności: Poradnia MONAR- 201 osób, Stargardzkie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „ALA”- 393 osoby, Fundacja Cegiełka- 20 osób, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy – 37 osób oraz Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi – 33 osoby.

W ramach działalności w 2017r. postępowaniem MKRPA objęte były 162 rodziny w tym 49 rodzin to rodziny z dziećmi.

Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia obejmowała terapią w 2017r. – 63 osoby, których wsparcie było finansowane przez Miasto.

W celu wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo Uchwała Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 maja 2015 r. stwarzała możliwość przydziału lokalu komunalnego, rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej z powodu niewydolności opiekuńczo-wychowawczej wynikającej ze złych warunków mieszkaniowych lub rodzinom , których dzieci przebywają w pieczy. W 2017r. pracownicy socjalni nie wytypowali żadnej rodziny do uzyskania tego rodzaju pomocy.

MOPS zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniał rodzinom przeżywającym trudności, wsparcie i pomoc asystenta rodziny.

- Łączna liczba rodzin objętych pracą asystentów - 45, w tym:
 - do 3 m-cy – 5,
 - powyżej 3 do 12 m-cy – 16,
 - powyżej 1 roku – 24.
- Łączna liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – 21, w tym:
 - ze względu na osiągnięte cele – 11,
 - ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodziny (w tym zmiana miejsca zamieszkania) – 9,
 - ze względu na brak efektów – 1.
- Liczba rodzin, w których pomimo zakończonej współpracy prowadzony był monitoring – 11.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 19 miesięcy.

Czas pracy asystentów jest długotrwały. Wynika to z faktu, że w rodzinach tych występują problemy sprzężone. Członkowie rodzin odznaczają się znacznym deficytem umiejętności społecznych, na co nakładają się często zaburzenia psychiczne i upośledzenie umysłowe. W wielu przypadkach praca asystentów musiała polegać na treningu umiejętności.

Asystent rodziny w sytuacji kiedy zakończył pracę z rodziną w związku ze zrealizowanym planem pracy, prowadził w tej rodzinie monitoring sytuacji rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym.

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ppkt b i c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z zadań Gminy jest powoływanie rodzin wspierających i tworzenie placówek wsparcia dziennego.

W 2017 r. nie powołano rodzin wspierających z uwagi na to, że pracownicy socjalni i asystenci prowadząc rozeznanie w środowisku nie wyłonili takich osób, które byłyby z bezpośredniego otoczenia dziecka i miały odpowiednie predyspozycje wychowawcze.

Na terenie Miasta Stargard w 2017 r. prowadzone były przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie - dwie placówki wsparcia dziennego. Placówki działały we wszystkie dni robocze, w godzinach popołudniowych. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym. Placówki zapewniały uczestnikom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz umożliwiały rozwój zainteresowań poprzez prowadzenie zajęć plastycznych, muzycznych, kulinarnych i teatralnych.

Dzieci pod okiem specjalistów rozwijały umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania.

Interdyscyplinarne podejście pracowników różnych instytucji do rozwiązywania problemów rodzin rozwijane było poprzez pracę w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych oraz w zakresie realizacji Miejskiego Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który obejmuje swym działaniem trzy wskazane w nim obszary.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2017 r. prowadził w 264 rodzinach procedury Niebieskie Karty, w tym w 131 rodzinach z dziećmi. Obserwuje się w stosunku do roku 2016 wzrost wszczętych procedur. Powyższe może wynikać z faktu, że Policja podczas każdej interwencji domowej sporządza formularz Niebieskiej Karty (część A). Weryfikacja podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie prowadzona jest podczas pracy powołanych przez zespół grup roboczych.

W zakresie Szkoła, każda ze stargardzkich szkół podstawowych ma ofertę zajęć popołudniowych (obejmuje też poczęstunek) dla dzieci i młodzieży z terenu miasta. Zauważyć można, że w porównaniu z rokiem 2016 znacząco spadła ogólna liczba dzieci objętych dożywianiem oraz liczba dostarczonych bułek w ramach zajęć prowadzonych w świetlicach „Promyk”. Powyższe wynika z faktu, że umowy zawarte były tylko do czerwca 2017 r.

W ramach obszaru Rodzina-Środowisko prowadzone są zajęcia terapeutyczne, Szkoła dla Rodziców oraz poradnictwo psychologiczne realizowane przez MOPS we współpracy ze szkołami. Pracownicy socjalni uczestnicząc w pracach grup roboczych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz w spotkaniach Szkolnych Grup Konsultacyjnych zyskują lub poszerzają wiedzę na temat rodzin wykazujących deficyty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, co może powodować przyspieszenie udzielenia stosownej pomocy.

W zakresie Rodzina, tut. Ośrodek po raz pierwszy w sierpniu 2017r. zorganizował obóz socjoterapeutyczny dla 9 rodziców i 14 dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i/lub przemocy w rodzinie. Celem powyższego było pogłębienie relacji między

uczestnikami (integracja), obniżenie poziomu agresji biernej i czynnej, poprawa komunikacji oraz uzyskanie wiedzy o samym sobie i o swoich mocnych stronach.

Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną - 6
2.	Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów - 168
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczania dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: <ul style="list-style-type: none"> • socjalna • specjalistyczne poradnictwo • dostęp do mieszkań komunalnych. 	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny - 15

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

W celu wymiany informacji i podejmowania działań mających na celu ocenę sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodzin uczestniczyli w okresowych ocenach odbywających się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka oceny dokonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oceny dokonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Efektem pracy zarówno instytucji jak i rodzin jest powrót 15 dzieci do domów rodzinnych oraz adopcja 1 dziecka.

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzinom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych tut. Ośrodek w 2017 r. ponosił koszty związane z pobytem 1 dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie - 234 dzieci, w tym w pieczy:

- instytucjonalnej - 52 z 31 rodzin,
- rodzinnej - 182 ze 129 rodzin,
w tym:
- 122 dzieci w 92 rodzinach spokrewnionych,

- 25 dzieci w 19 rodzinach zastępczych niezawodowych,
- 35 dzieci w 18 rodzinach zastępczych zawodowych.

Spośród 234 dzieci przebywających w pieczy zastępczej za 139 dzieci tut. Ośrodek ponosił odpłatność zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku kolejnej 3 dzieci umieszczonych w 2017 r. nie ponoszono odpłatności, gdyż był to pobyt interwencyjny. Również w przypadku 1 dziecka tut. Ośrodek nie ponosił odpłatności, gdyż rodzina zrezygnowała ze świadczeń z tytułu rodziny zastępczej. Pozostałe 91 dzieci było umieszczonych w pieczy przed dniem wejścia w życie ustawy i za nie również odpłatność nie jest ponoszona.

Dodatkowo za 4 dzieci, które w latach wcześniejszych opuściły pieczę zastępczą i nadal kontynuowały naukę, tut. Ośrodek w oparciu o obowiązujące przepisy ponosił odpłatność.

Z rozeznań przeprowadzonych w 2017 r. przez pracowników socjalnych w zakresie sytuacji rodzin biologicznych wynikało, że:

- 3 rodziców przebywało za granicą,
- 43 rodziny odmówiły współpracy z asystentem,
- z 11 rodzinami nie udało się nawiązać kontaktu, a na pismo przesłane pocztą nie reagowały, tj. nie skontaktowały się z MOPS,
- w przypadku 6 rodzin adres był nieznanym,
- w przypadku 13 rodzin pracownicy socjalni nie mieli informacji o aktualnym adresie zamieszkania,
- 2 osoby przebywały w zakładach karnych,
- 9 osób nie przebywało na terenie Stargardu,
- 6 rodzin wyraziło zgodę na współpracę z asystentem rodziny i zostali objęci wsparciem,
- 2 rodziny wyraziły zgodę na współpracę z asystentem ale wsparcia nie otrzymały z uwagi na brak wskazań (ocena pracownika socjalnego),
- 12 rodziców było pozbawionych praw rodzicielskich,
- 7 rodzinom nie zaproponowano współpracy z asystentem z uwagi na to, że byli nieletni lub wykazywali deficyt umysłowy,
- 3 rodziców biologicznych nie żyje,
- 5 rodziców współpracowało z asystentem i współpraca została zakończona negatywnie
- pełnoletnie dzieci 38 rodziców nadal przebywały w pieczy zastępczej.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosły 981.037zł., w tym:

Wspieranie rodziny - koszt 116.241,41 zł.

Koszt związany był z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych, zakupem materiałów biurowych, itd. dla asystentów rodziny.

MOPS zatrudniał 3 asystentów rodziny (3 etaty) realizujących powierzone obowiązki w zadaniowym systemie pracy.

W 2017 r. Ośrodek pozyskał środki na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – dotacja w wysokości 72.004 zł.

Pieczna zastępcza – koszt 860.842,57 zł + ZOL 3.953,02zł = 864.795,59zł.

Wydatki obejmowały współfinansowanie pobytu 127 dzieci pochodzących z 83 rodzin w pieczy:

- instytucjonalnej – 37 dzieci, w tym:
 - 18 dzieci w pierwszym roku pobytu,
 - 7 dzieci w drugim roku pobytu,
 - 12 dzieci w trzecim roku pobytu,
 - w łącznej kwocie 392.988,69zł.
- rodzinnej – 102 dzieci, w tym:
 - 13 dzieci w pierwszym roku pobytu,
 - 18 dzieci w drugim roku pobytu,
 - 71 dzieci w trzecim roku pobytu,
 - w łącznej kwocie 467.853,88 zł.
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy – za 1 dziecko – 3.953,02zł.

W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosi: w pierwszym roku pobytu – 10 %, w drugim roku pobytu – 30 %, w trzecim roku pobytu – 50 % kosztów utrzymania.

2. Potrzeby związane z realizacją zadań.

Potrzeby na 2018 r. związane z realizacją Programu:

- wskazane byłoby zatrudnienie terapeuty zajęciowego w celu wsparcia pracy asystenta z osobami z deficytem intelektualnym,
- w przypadku umieszczenia w 2018 r. kolejnych dzieci w pieczy zastępczej może wystąpić brak środków finansowych na pokrycie kosztów ich utrzymania.

VIII. Dodatki mieszkaniowe.

1. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 180).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy.

Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku nie wnoszenia opłat przez okres 2 miesięcy, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznowiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu, lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją, podpisując kontrakt socjalny bądź ugodę z Zarządcą, również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu lub ugody.

W 2017 r. w ramach realizacji ww. Programu dodatek mieszkaniowy otrzymało **98** rodzin.

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się taką sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe, choćby nawet przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania spowodowana była studiami, odbywaniem służby wojskowej, czy pobytem w zakładzie karnym.

Przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku (do 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym; najniższa emerytura obowiązująca od marca 2017 roku to kwota **1000,00 zł**), powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

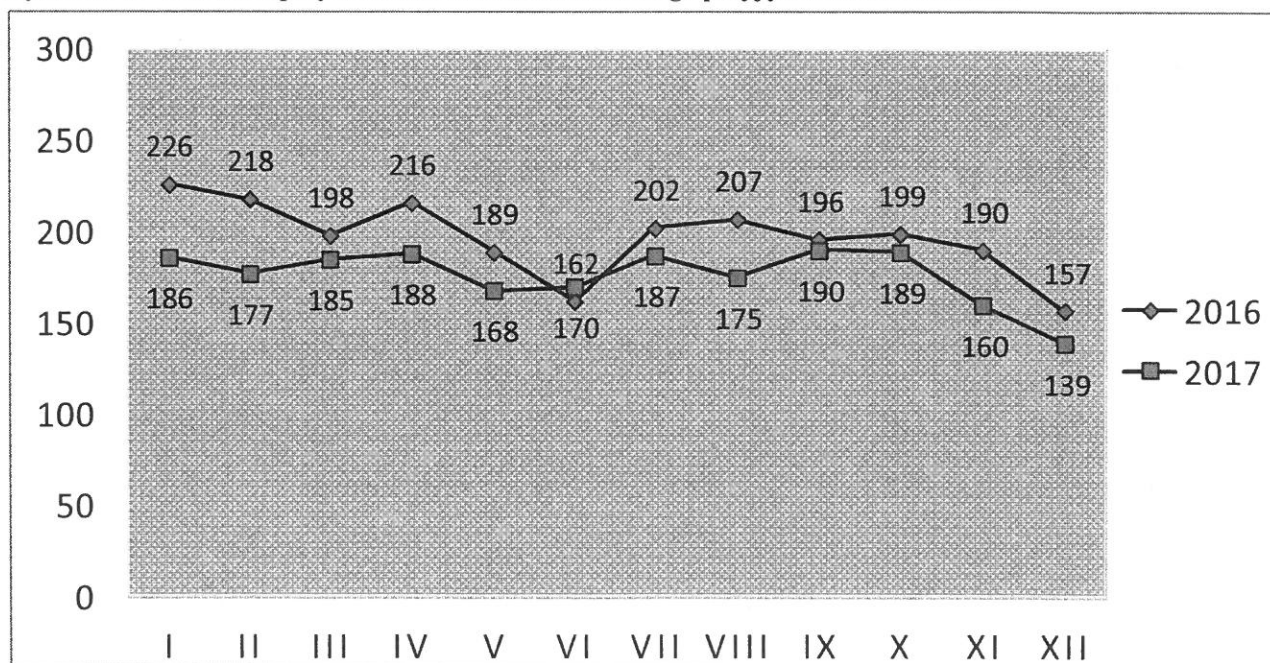
Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

W 2017 roku przyjęto 2.114 wniosków (w 2016 r. – 2.360) od 1.453 rodzin (w 2016 r. – 1.622).

Ilość przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego w latach 2016 – 2017 przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2016-2017

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń obrazuje tabela nr 12.

Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych

Kategorie zasobów lokalowych	2017 r.			2016 r.		
	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)
1) komunalne	3.518	688.248,44	195,64	3.988	792.543,61	198,73
a) podnajem kat. „E”, „Ea”	1.683	698.996,49	415,33	1.717	711.601,40	414,44
2) spółdzielcze	2.386	378.247,13	158,53	2.663	423.686,17	159,10
3) wspólnoty mieszkaniowe	2.366	450.953,06	190,60	2.609	498.410,71	191,04
4) prywatne	2	442,42	221,21	9	3.276,29	364,03
5) STBS	505	167.237,85	331,16	498	166.630,64	334,60
6) inne	1.831	741.716,38	405,09	1.863	757.478,45	406,59
Ogółem	12.291	3.125.841,77	254,32	13.347	3.353.627,27	251,26

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2017 r. najwyższy udział 23,73 % stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatno-czynszowe (tabela poz. 6), zaś najniższy oscylujący na poziomie 0,01% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne. Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2017 roku w stosunku do 2016 roku zmniejszyła się o 1.056, a kwota wypłat zmalała o 227.785,50 zł.

Na podstawie danych ujętych w tabeli należy stwierdzić, że w 2017 roku w stosunku do 2016 roku spadek zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych wystąpił w odniesieniu do mieszkań:

- komunalnych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 470, a kwota wypłaconych świadczeń o 104.295,17 zł,
- spółdzielczych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 277, a kwota wypłaconych dodatków o 45.439,04 zł,
- wspólnot mieszkaniowych - liczba dodatków zmniejszyła się o 243, a kwota wypłat o 47.457,65 zł,
- podnajem kat. „E” i „Ea” – liczba dodatków zmniejszyła się o 34, a kwota wypłaconych świadczeń o 12.604,91 zł,
- prywatno-czynszowych (tabela poz. 6) - liczba dodatków zmniejszyła się o 32, a kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych o 15.762,07 zł,
- prywatnych – liczba dodatków zmniejszyła się o 7, a kwota wypłat o 2.833,87 zł.

Podstawowymi czynnikami oddziałującymi na powstanie takiego zjawiska była mniejsza ilość wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożonych przez wnioskodawców zamieszkujących w lokalach komunalnych, spółdzielczych, wspólnot mieszkaniowych, wynajmowanych Gminie - Miastu Stargard przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o, prywatno-czynszowych oraz prywatnych, a także wyższe dochody gospodarstw domowych wnioskodawców.

Obserwuje się tendencję wzrostową w przypadku mieszkań wchodzących w skład zasobów STBS Sp. z o.o. W 2017 roku w stosunku do 2016 roku nastąpił przyrost dodatków mieszkaniowych – liczba dodatków wzrosła o 7, a kwota wypłat zwiększyła się o 607,21 zł.

Zasadniczą przyczyną, która wywarła wpływ na zaistnienie tej sytuacji była większa ilość złożonych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, niskie dochody wnioskodawców, jak również informacje administratora kierowane do mieszkańców tych lokali o możliwości ubiegania się o dodatek mieszkaniowy.

Porównując w ujęciu dynamicznym ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2017 roku w stosunku do 2016 roku można zauważyć, że najwyższy spadek oscylujący na poziomie 77,78% nastąpił w zasobach prywatnych, zaś największy wzrost kształtujący się na poziomie 1,41% wystąpił w zasobach STBS Sp. z o.o., co miało wpływ na nieznaczne zwiększenie wypłaconych świadczeń.

Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła **254,32 zł** (w 2016 r. 251,26 zł).

Ogółem wydano 2.584 decyzje administracyjne,

w tym:

- przyznające - 2.037,
- odmowne - 53,
- umarzające postępowanie - 20,
- weryfikacyjne - 474 (*wstrzymujące, wznowiające, wygaszające*).

Postępowanie weryfikacyjne toczyło się w wyniku rozpatrywania 773 pism dotyczących wnioskodawców w sprawie przyznanych dodatków mieszkaniowych.

Ponadto 5 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na braki w dokumentach przedstawionych przez wnioskodawców, które nie zostały usunięte pomimo wystosowanego wezwania, co nie pozwoliło na rozpatrzenie wniosków, a tym samym wydanie ostatecznych decyzji.

Dokonano 62 wezwań wnioskodawców celem uzupełnienia braków w dokumentach oraz wydano 40 zaświadczeń dotyczących wypłat dodatków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili 123 wywiady środowiskowe u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy.

Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta 53 administratorów mieszkań. Większość wypłacanych ryczałtów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wnioski wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

2. Zryczałtowany dodatek energetyczny

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 220 z późn. zm.).

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 180), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy ogłasza minister właściwy do spraw energii, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W okresie od dnia 01 stycznia 2017 roku do dnia 30 kwietnia 2017 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 11,29 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - 15,68 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 18,81 zł miesięcznie.

W okresie od dnia 01 maja 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - wynosiła 11,22 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - wynosiła 15,58 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - wynosiła 18,70 zł miesięcznie.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, które zostało zlecone do wykonania gminie. Źródłem jego finansowania jest dotacja celowa z budżetu państwa obejmująca również koszt obsługi realizacji wypłat dodatku energetycznego w wysokości 2% zrealizowanych wypłat tego świadczenia.

Zryczałtowany dodatek energetyczny jest przyznawany wnioskodawcy będącemu odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej na okres przyznanego dodatku mieszkaniowego.

Wypłata dodatku energetycznego zgodnie z wolą wnioskodawcy wyrażoną w składanym wniosku o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje w formie przelewu na rachunek bankowy wnioskodawcy lub na rachunek przedsiębiorstwa energetycznego, albo gotówką w kasie MOPS (wyłącznie, gdy lokal wnioskodawcy jest wyposażony w licznik przedpłatowy, a wnioskodawca nie posiada rachunku bankowego).

W 2017 roku przyjęto 507 wniosków (w 2016 r. – 492) od 226 rodzin (w 2016 r. – 223).

Realizację wypłat dodatków energetycznych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń przedstawia tabela nr 13 .

Tabela 13. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych

Gospodarstwa domowe z uwzględnieniem ilości osób w gospodarstwie	2017r.		2016 r.	
	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)
Gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną	987	11.096,61	919	10.306,91
Gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób	937	14.633,86	895	13.940,64
Gospodarstwo składające się z co najmniej 5 osób	188	3.524.07	241	4.507.14
Ogółem	2.112	29.254,54	2.055	28.754,69

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków energetycznych w 2017 roku najwyższy udział 50,02% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób, zaś najniższy kształtujący się na poziomie 12,05% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób. Ogółem ilość wypłaconych dodatków energetycznych w 2017 roku w stosunku do 2016 roku zwiększyła się o 57, a kwota wypłat wzrosła o 499,85 zł.

W oparciu o dane zawarte w tabeli można stwierdzić, że w 2017 roku w stosunku do 2016 roku wzrost zarówno ilości, jak również kwoty wypłaconych dodatków energetycznych nastąpił w dwóch grupach gospodarstw domowych:

- gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną – liczba dodatków zwiększyła się o 68, a kwota zrealizowanych świadczeń o 789,70 zł,
- gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób – liczba dodatków zwiększyła się o 42, a kwota wypłaconych dodatków o 693,22 zł.

Tendencję spadkową obserwuje się w przypadku gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób. W 2017 roku w stosunku do 2016 roku liczba dodatków zmniejszyła się o 53, a kwota wypłat o 983,07 zł.

Dokonując porównania w ujęciu dynamicznym ilości wypłaconych dodatków energetycznych w 2017 roku w stosunku do 2016 roku można zauważyć, iż najwyższy wzrost oscylujący na poziomie 7,40% wystąpił w gospodarstwach prowadzonych przez osobę samotną, co może świadczyć o zainteresowaniu tym świadczeniem przez te gospodarstwa domowe, ze względu na trudniejszą sytuację finansową. Natomiast spadek kształtujący się na poziomie 21,99% nastąpił w gospodarstwach składających się z co najmniej 5 osób.

W 2017 roku ogółem wydano 515 decyzji przyznających w tym na 9 wniosków złożonych 30 grudnia 2016 roku, na które wydano decyzje w miesiącu styczniu 2017 roku. Decyzja na 1 wniosek złożony w dniu 29.12.2017 roku została wydana w styczniu 2018 roku.

W 2017 roku na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie otrzymał dotację w wysokości 29.839,63 zł, w tym 29.254,54 zł na wypłatę dodatków energetycznych i 585,09 zł na koszt obsługi związany z realizacją wypłat dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny wypłacono w formie przelewu na kwotę 27.634,14 zł, gotówką w kasie MOPS na kwotę 1.620,40 zł.

IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1952) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie (obowiązuje od 01.01.2016r.)

Ponadto ustawą z dnia 30 kwietnia 2014 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 162 z późniejszymi zmianami) wprowadzono od 15.05.2014 r. zasiłki dla opiekunów przysługujące osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 01 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek rodzinny w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty **674 zł** na osobę w rodzinie lub odpowiednio **764 zł** gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2017 r. ze świadczeń rodzinnych korzystały **4.382** rodziny, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (2016 r. – 4.583 rodziny). Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **1.852 rodzin** (w roku 2016 – 1.940 rodzin).

Wysokości wypłacanych kwot zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przedstawia tabela nr 14 i tabela nr 15.

Tabela 14. Kwoty zasiłków rodzinnych.

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 01.01.2017 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł

Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.

Wyszczególnienie	2017	2016
Ogółem ilość dzieci, z tego:	3.484	3.638
• do 5 roku życia	1.069	1.058
• od 5 do 18 roku życia	2.150	2.254
• od 18 do 24 roku życia	265	326

Wysokość dodatków do zasiłku rodzinnego od miesiąca listopada 2016 r. nie uległa zmianie.

Tabela 16. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.

1. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko

kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	100 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	110 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo (wypłacany w miesiącu wrześniu)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania zamieszkanie dojazd	113 zł 69 zł	miesięcznie, pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
2. Zasiłek pielęgnacyjny	153 zł	miesięcznie
3. Świadczenie pielęgnacyjne	1.406 zł	miesięcznie
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł	miesięcznie
5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	jednorazowo
6. Zasiłek dla opiekuna	520 zł	miesięcznie
7. Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł	miesięcznie
8. Jednorazowe świadczenie „za życiem”	4.000 zł	jednorazowo

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153 zł** miesięcznie i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W roku 2017 zasiłki pielęgnacyjne wypłacane były dla **2.323 osób** (w roku 2016 – 2.364 osoby).

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: 1. matce albo ojcu, 2. opiekunowi faktycznemu dziecka, 3. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki :

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest zależne od kryterium dochodowego. W roku 2017 wypłacane było dla **234** osób uprawnionych (w roku 2016 - 230 osób uprawnionych).

W roku 2017 świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości **1.406 zł** miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty **764 zł** na osobę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520 zł** miesięcznie.

W roku 2017 specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało **114** osób uprawnionych (w roku 2016 – 97 osób uprawnionych).

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna nie jest zależny od kryterium dochodowego.

Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków jakie uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- rezygnację lub niepodejmowanie zatrudnienia z uwagi na sprawowaną opieką nad osobą niepełnosprawną;
- legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- brak uprawnień osoby sprawującej opiekę, między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości **520 zł** miesięcznie. Po 15.09.2014 r. prawo do zasiłku dla opiekuna może być ustalone na wniosek tylko tym osobom, które utraciły prawo do tego zasiłku (po 15.09.2014 r.) w związku z upływem daty ważności orzeczenia a nowe orzeczenie o niepełnosprawności uprawnia do dalszego pobierania zasiłku dla opiekuna. W roku 2017 zasiłek dla opiekuna pobierało **105** osób uprawnionych (w roku 2016 – 127 osób uprawnionych).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2017 r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje w wysokości **1.000 zł**. W roku 2017 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacona była dla **490** rodzin na **498** dzieci (w roku 2016 – dla 526 rodzin na 531 dzieci).

Świadczenie rodzicielskie

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadzająca nowe świadczenie – świadczenie rodzicielskie. Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi **1.000 zł** miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które po urodzeniu dziecka nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Gdy jeden rodzic otrzymuje zasiłek macierzyński, drugiemu rodzicowi nie przysługuje prawo do świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie wypłacane jest niezależnie od dochodu rodziny i przyznawane jest na okres 52 tygodni w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka, przez 65 tygodni w przypadku dwójki dzieci, 67 tygodni – trójki dzieci, 69 tygodni – czwórki dzieci, a przy piątce i więcej dzieci – 71 tygodni. W tym samym czasie przysługuje tylko jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci.

Uprawnionymi do pobierania tego świadczenia są między innymi osoby niepracujące, uczniowie i studenci, rolnicy, osoby, które przed urodzeniem dziecka wykonywały pracę na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenie, umowa o dzieło). Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka a także w przypadku śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę. W roku 2017 świadczenie rodzicielskie otrzymywało **360** rodzin (w roku 2016 - 347 rodzin).

Świadczenie „za życiem” - Od 01.01.2017r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4.000 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Wniosek składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku musi być załączone zaświadczenie lekarskie lub wystawione przez położną potwierdzające fakt, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu oraz zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie potwierdzające chorobę dziecka powinno być wystawione przez lekarza z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni z którą Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie:

położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. W roku 2017 zostało wypłaconych 6 świadczeń na kwotę 24.000 zł.

Wydatki poniesione w 2017 r. na wypłatę świadczeń oraz ilość wypłaconych świadczeń w porównaniu do 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Wydatki na świadczenia .

Wyszczególnienie	2017 r.		2016 r.	
	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	3.627.837	31.102	3.528.647	31.490
Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem , w tym z tytułu:	1.805.147	11.928	1.714.720	11.965
▪ urodzenia dziecka	170.000	170	182.000	182
▪ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	337.531	870	271.052	696
▪ samotnego wychowywania dziecka	429.584	2.149	408.822	2.102
▪ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	258.860	2.416	231.120	2.343
▪ rozpoczęcia roku szkolnego	171.900	1.719	197.100	1.971
▪ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	16.042	170	17.246	184
▪ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	421.230	4.434	407.380	4.487
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku wypłacane w ramach „złotówka za złotówkę” *	218.874	x	114.140	x
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	5.651.858	43.030	5.357.507	43.455
Zasiłki pielęgnacyjne	3.801.591	24.847	3.875.184	25.328
Świadczenia pielęgnacyjne	3.616.225	2.576	3.199.733	2.472
Specjalny zasiłek opiekuńczy	509.259	984	424.849	828
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	498.000	498	531.000	531
Zasiłek dla opiekuna	574.652	1.106	708.777	1.366
Świadczenie rodzicielskie	2.133.819	2.357	2.066.593	2.284
Jednorazowe świadczenie „za życiem” **	24.000	6	xx	xx
Razem:	16.809.404	75.404	16.163.643	76.264

* W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, 674zł lub 764zł w przypadku rodzin gdzie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

** Świadczenie przyznawane i wypłacane od 01.01.2017r.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost wypłaconych kwot świadczeń o 4 % przy jednoczesnym spadku ilości wypłaconych świadczeń o 1,1 %. Kwota wzrostu wypłacanych świadczeń wynika ze zwiększenia kwot w stosunku do roku

2016 zarówno zasiłku rodzinnego i niektórych dodatków do zasiłku rodzinnego, jak również wzrostu kwoty wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego.

Mniejsza ilość wypłacanych zasiłków dla opiekuna wynika z faktu, iż świadczenie to dotyczy tylko osób, które nabyły do tego zasiłku prawo na podstawie wniosków złożonych do 14.09.2014 r. Wobec powyższego nie ma możliwości przyznania prawa do tego zasiłku nowym osobom. Osoby uprawnione z różnych powodów tracą prawo do tego świadczenia (śmierć osoby, nad którą sprawowana jest opieka, rezygnacja z pobierania tego świadczenia, podjęcie pracy, nabycie prawa do emerytury). Łączna wartość wydatków na świadczenia rodzinne po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości **43.930,67** w roku 2017 wynosi **16.797.403,31 zł**.

W sprawach świadczeń rodzinnych w roku 2017 wydano 4.713 decyzji administracyjnych.

Ponadto wydano 484 zaświadczenia w różnych celach. Większość wydanych zaświadczeń dotyczyła osób ubiegających się o świadczenia rodzinne za granicą.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych odzyskano kwotę 102.344 zł.

Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na koniec 2017 r. wyniósł 97.891 zł.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie odpowiednią pomoc dla rodziny. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

Przepisy o koordynacji są nadrzędne nad przepisami krajowymi. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawarte zostały w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) i stosowane są bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Lichtensteinie i Norwegii) oraz w Szwajcarii.

Powyższe przepisy przewidują, iż w przypadku świadczeń wypłacanych przez więcej niż jedno Państwo Członkowskie w tym samym okresie i dla tych samych członków rodziny w pierwszej kolejności udzielane są prawa z tytułu zatrudnienia, a w następnej kolejności prawa uzyskane na podstawie emerytury i renty i dalej miejsca zamieszkania.

Jedynym organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją zabezpieczenia społecznego do 31.12.2017r. był marszałek województwa.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w roku 2017 z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie **196.763 zł**, z tego :

• zasiłek rodzinny	-	17.635 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	-	5.720 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	-	1.200 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	-	1.900 zł
• zasiłek pielęgnacyjny	-	20.655 zł
• świadczenie pielęgnacyjne	-	104.150 zł
• świadczenie rodzicielskie	-	45.503 zł.

W roku 2017 nastąpił wzrost wypłaconych świadczeń na podstawie ww. decyzji o 44.965 zł. (kwota wypłaconych świadczeń w roku 2016 wynosiła 151.798 zł).

Osoby zobowiązane do zwrotu świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego dokonały zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w wysokości **12.730 zł**.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznawane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna posiadały 25-letni okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych do 30.09.2017r. i od 01.10.2017r. odpowiednio 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny. Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

Tabela 18. Wydatki na składki FUS i zdrowotne.

Wyszczególnienie	2017 r.		2016 r.	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	2.812	988.986,39	3.719	982.289,20
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1.808	196.211,88	2.231	173.793,60
Razem:	4.620	1.185.198,27	5.950	1.156.961,80

Wzrost kwot opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i odpowiednio zdrowotne (mimo niewielkiego spadku ilości wypłacanych świadczeń) spowodowany był opłaceniem składek za osoby pobierające świadczenia według stawek obowiązujących w roku 2017

w wyższej wysokości (np.: wysokość składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne wzrosła z 357,76 zł miesięcznie w roku 2016 do 386,93 zł w roku 2017 a odpowiednio składka na ubezpieczenie zdrowotne wzrosła ze 117 zł miesięcznie do 126,54 zł). Ponadto mniejsza ilość opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne wynika z obniżenia wieku emerytalnego i obniżenia do 20 lat dla kobiet okresu niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych. W związku z tym za kobiety posiadające staż pracy między 20 a 25 lat od 01.10.2017r. zaprzestano opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

2. Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1851). Świadczenie wypłacane jest w wysokości **500 zł** miesięcznie na drugie i kolejne dziecko bez konieczności spełniania dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują także świadczenie dla pierwszego lub jedyne dziecko, przy spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. W przypadku rodziców rozwiedzionych świadczenie otrzymuje ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci do dnia ukończenia 18. roku życia. Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje gdy dziecko pozostaje w związku małżeńskim, zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej lub członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Jeśli rodzic przebywa w innym państwie UE i złoży tam wniosek o świadczenia rodzinne, tamtejszy organ informuje o tym fakcie właściwego marszałka województwa w Polsce. Ten zaś przekazuje te informacje do właściwej gminy. Jest to mechanizm, który od wejścia Polski do UE, funkcjonuje w systemie świadczeń rodzinnych i eliminuje sytuacje jednoczesnego pobierania świadczeń w więcej niż jednym kraju.

Świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje także, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, **chyba że** : drugi z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone, sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka, dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

W przypadku, gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane jej świadczenia organ właściwy może należne świadczenie wychowawcze przekazywać w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. W roku 2017 w tej formie wypłacono świadczenia dla 10 rodzin.

Poniższe zestawienie przedstawia ilości i wysokości świadczenia wychowawczego wypłaconego w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

1. Ilość rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	-	4.516
2. Ilość dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	-	6.497
3. Ilość wydanych decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych	-	4.907
w tym przyznających świadczenie	-	4.380
4. Ilość wypłaconych świadczeń	-	65.834
w tym w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego	-	936
5. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych po uwzględnieniu otrzymanych zwrotów w kwocie 18.266,37 zł		33.306.963,33zł
w tym w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego	-	447.470 zł
6. Koszt obsługi zadania	-	516.543,11 zł

3. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 169 z późniejszymi zmianami) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 725 zł (netto) miesięcznie na osobę w rodzinie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat , jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów , nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie aktualnie zasądzonych alimentów, bez względu na wielkość zaległych zobowiązań dłużnika wobec osoby uprawnionej; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego z miejsca zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W sprawie funduszu alimentacyjnego wydano **825** decyzji administracyjnych.

Wypłacono **8.918** świadczeń alimentacyjnych na kwotę **3.464.502,58 zł**. Po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, faktyczne wydatki wyniosły **3.457.210,82 zł**.

W roku 2017 świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla **599** rodzin na **878 osób** uprawnionych (w roku 2016 - 641 rodzin na 942 osoby uprawnione).

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny; 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Od 1 stycznia 2012 r. w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Od 18.09.2015 r. po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań dotyczących tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. w dokumentacji MOPS figurowało **843** dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym dłużnika ze względu na jego miejsce zamieszkania.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych w 2017 r.

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 98 osób,
- liczba dłużników, którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (w mocy pozostaje poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych) – 113 osób,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy - 36 osób,

- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 39 osób,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 90 osób,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne) - 44 osoby,
- wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 35 osób,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK - 51 osób,
- złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego - 14 osób.

Obowiązująca od 18.09.2015 r. zmiana dotycząca podejmowanych działań w stosunku do dłużników uznanych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych na mocy poprzednio wydanej decyzji spowodowała zmniejszenie liczby składanych wniosków do prokuratury oraz wniosków o zatrzymanie prawa jazdy. Wnioski o zatrzymanie prawa jazdy od 01.01.2016 r. składane są wyłącznie w przypadku potwierdzenia przez centralną ewidencję kierowców, że dłużnik taki dokument posiada.

Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę:

- odmowa wszczęcia dochodzenia w 34 przypadkach,
- umorzenie dochodzenia w 7 przypadkach,
- informacja o wszczęciu postępowania w 9 przypadkach,
- przesłanie aktu oskarżenia do sądu w 1 przypadku (dotyczy zawiadomienia złożonego w 2009r.),
- zawieszone dochodzenie w 1 przypadku.

Na dzień 31.12.2017 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało 1.054 dłużników alimentacyjnych (zamieszkujących na terenie miasta Stargard i poza miastem Stargard).

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 26.095.438 zł.

W 2017 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 393.504,08 zł oraz odsetek ustawowych w kwocie 370.809,68 zł (łączna kwota zwrotu 764.313,76 zł) z czego 40% stanowi dochód własny gminy a pozostałe 60% oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Dochód własny gminy stanowi kwota 157.401,66 zł.

W stosunku do roku 2016 nastąpił wzrost zwróconych kwot o 34,1 % (łączna kwota zwrotu w roku 2016 – 569.084 zł w tym odsetki – 278.110 zł).

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 48.416,95 zł, z czego 50% stanowi dochód gminy.

Od 18 września 2015 r. kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego zaliczane są w pierwszej kolejności na spłatę odsetek a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym odzyskane kwoty w większości stanowią dochód Skarbu Państwa.

Od 01.07.2015 r. istnieje obowiązek zgłaszania dłużników alimentacyjnych do wszystkich biur informacji gospodarczych. Na dzień 31.12.2017r. zgłoszonych zostało 960 dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od 01.10.2008 r. do 17.09.2015 r. egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadził komornik sądowy oraz zwrotu należności dochodzono w drodze postępowania administracyjnego. Od 18.09.2015 r. należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściąganiu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Organ właściwy wierzyciela przyłącza się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego wobec dłużnika alimentacyjnego lub składa wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. złożono 579 wniosków.

Od 01.06.2017r. zgodnie z art. 209 § 1 kodeksu karnego, kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego, co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem lub inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

W związku z powyższym zapisem, na podstawie art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 2016r., poz. 1137 z późn. zm) w związku z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U z 2016r. poz. 1749 z późn. zm), po przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, w przypadku, gdy powstałe wskutek niepłacenia alimentów zaległości stanowią równowartość co najmniej 3 świadczeń, do Prokuratury składane jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Do dnia 31.12.2017r. złożono 252 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w tym:

- w 7 przypadkach zostało wszczęte dochodzenie
- w 4 przypadkach odmówiono wszczęcia dochodzenia.

Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego w 2017r. wyniosły 1.407.121,28 zł.

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyniosła 185.083,45 zł (w tym odsetki 11.124,52 zł).

X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013 r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych przyjmowano od dnia **15 września**

oraz dla uczniów kolegiów do dnia **15 października 2016 r.** W szczególnych przypadkach wnioski są przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, tj. 514 zł. Wysokość stypendium szkolnego nie mogła być niższa miesięcznie niż 80 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 124 zł od listopada 2016 r. i nie może być wyższa niż 200 % tej kwoty.

Stypendium szkolne wynosi odpowiednio:

- 165 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 204,60 zł, jeżeli dochód nie przekracza 50 % kryterium dochodowego,
- 150 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 186,00 zł, jeżeli dochód przekracza 50 % i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 167,40 zł, jeżeli dochód przekracza 70 % kryterium dochodowego.

Dodatkowo za każdą okoliczność: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5 % kwoty zasiłku rodzinnego - **6,20 zł** (124 zł x 5 %).

W okresie styczeń-czerwiec 2017 r. stypendia i zasiłki szkolne otrzymało 552 uczniów, w tym:

- ze szkół podstawowych - 305,
- z gimnazjów - 132,
- ze szkół ponadgimnazjalnych - 115.

W okresie wrzesień – grudzień 2017 r. stypendia szkolne przyznano **390 uczniom**, w tym:

- ze szkół podstawowych - 245,
- z gimnazjów - 66,
- ze szkół ponadgimnazjalnych - 79.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba uprawnionych do pobierania stypendium zmniejszyła się do 364 uczniów z powodu utraty uprawnień.

W 2017 r. wydano 36 decyzji odmownych i 16 wstrzymujących pobieranie stypendium.

Wyplacono zasiłek szkolny 1 osobie w kwocie 620 zł.

Łącznie na stypendia szkolne w okresie styczeń - grudzień 2017 r. wydano **765.499,45 zł** w tym: środki z dotacji 612.399,56 zł + środki własne 153.099,89 zł, a środki niewykorzystane stanowiły kwotę 188.600,44 zł.

DYREKTOR

mgr Danuta Bojarska

Spis tabel:

Tabela 1. Analiza porównawcza 2017 / 2016.....	8
Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2017.....	9
Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.	11
Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	12
Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.....	13
Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.....	27
Tabela 7. Powody przerwania bądź rezygnacji z prac społecznie użytecznych.....	33
Tabela 8. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2018 r.	37
Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.	39
Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.	42
Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	46
Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.....	50
Tabela 13. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych.....	52
Tabela 14. Kwoty zasiłków rodzinnych.	54
Tabela 15. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.	54
Tabela 16. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.....	54
Tabela 17. Wydatki na świadczenia	58
Tabela 18. Wydatki na składki FUS i zdrowotne.	60

Spis wykresów:

Wykres 1. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2015-2016	49
---	----

UZASADNIENIE

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez gminny ośrodek pomocy społecznej, którego kierownik, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Jednocześnie w myśl art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do dnia 31 marca każdego roku wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Biorąc pod uwagę, iż podmiotem wyznaczonym, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do realizacji przedmiotowych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, sprawozdanie z jego działalności obejmuje także sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoje cele i zadania realizował zgodnie ze statutem oraz przepisami prawa, co wyraża załączone do uchwały sprawozdanie i w związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważam za zasadne.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Ewa Sowa
Z-ca PREZYDENTA MIASTA

